

Latweefchu un Awifeg.

59. gada-gahjums.

Nr. 25.

Trefchdeenā, 18. (30.) Junijā.

1880.

Redaktora adrese: Pastor J. Weide, zu Neuhausen pr. Hafenpoth, Kurland. — Ekspedizija Westhorn t. grahmatu-bohdē Jelgawā.

Rahditajs: No eefchsemehm. No ahsemehm. Wisjamaatāhs finās. Diwi deenas Armaawitās pilsehtinā, pee Kautafijas. Mihga. Tautas dseesma. Drupas un drustās. Naudas-papītru zena. Linu zenas. Atbilde. Sludināšanas.

No 1. Julija jahkās ohtrās pusgads preefsch „Latweefchu un Awifeg“ apstelleschanas. Schini pusgadā „Latw. Awifeg“ buhs pee ikktra nummura peelikums. Weens peelikums „Basnijas un skohlas finās“, un ohtrā peelikumā buhs lasams par „Semkohpibu un fainneezibu“. Maksa paleel ta pati; prohti no 1. Julija lihds gada beigahm:

1. Jelgawā fanemoht 60 kap.;
2. ar pastu „ 90 kap.

No eefchsemehm.

Pehterburga. Waldiba esohht nodohmajusi 25-kapeiku gaba-lus, kas jau agrak kalti, islaist laudis. — „Golofs“ sino, ka firsts Gortschakows aissauzis sawu dehlu no Parisēs us Bahden-Bahdeni. Ar firsta wefelibu stahwoht wahji. — Pehz jaunā eefchsemes tele-grafa-tarifa Ciropas Kreewija ir eedalita trijos apgabalds, un prohti: 1) apgabalds, kas no telegramas isfuhtifchanas weetas naw tahlak par 200 werstehm; 2) apgabalds, kas 200 lihds 1000 werstu tahlu no telegramas isfuhtifchanas weetas, un 3) apgabalds, kas tahlak par 1000 werstehm no telegramas isfuhtifchanas weetas. Par telegra-mahm, kas fatur lihds 10 wahrdu, ir jamaksa: pirmajā apgabala 30 kap., ohtrajā apgabala 60 kap. un trefchajā apgabala 1 rubl. 10 kap. Par katru wahrdu, kas wehl nahk klahl pee 10 wahrdeem, ir japee-maksa: pirmajā apgabala 2 1/2 kap., ohtrajā apgabala 5 kap. un tref-chajā apgabala 10 kap. Steidsamas telegramas teef peenemtas tā-pat, kā lihds schim, un par tahm jamaksa 3 reis wairak nekā par pra-stahm telegramahm. — Pehterburgā usturahs schim brihscham depu-tazija is Baikala apgabaleem. Starp deputateem atrohdahs ari aif-stahwi no Buratu beedribas, kā ari weens Lamas-tizibas garidsneez-i-bas aistahws zc. 1. Junijā Keisara Majestete fanehma deputaziju Zarskoje-Selā. — Austruma un reetruma Sibirijas generalguberna-tori ir luhguschu waldibu, lai leel wilkt telegrafa-lihniju no Kreewijas us Rihnas rohbeschahm. — Gelfschleetu-ministerim tilfschoht guber-natoru eezelfchanas wara atnemta un nodohta ministeru komitejai. — „Wald. Wehst.“ isfludina diwi Wisaugstakāhs pawehles, no kurahm weena nosaka to us 1880. gadu preefsch armijas un slotes papildifcha-nas wajadfigo rekrutu skaitu us 235 tuhst.; ohtra nolem meera-teefu eewefchanu Widsemē, Kursēm un Zgaunijā; schihš teefas ja-akklahj nahkoschā 1881. gada pirmajā pusē.

Meera-teefu eewefchanas likums preefsch Baltijas gubernahm jau 28. Maijā tizis Wisaugstaki apstiprinahts. Winsch fastahw is schahdahm peezahm datahm: 1) Nofazijumi par meera-teefu eestah-dijumu likuma leetaschanu Widsemes, Zgaunijas un Kursemes guber-nās; 2) pagaidu nofazijumi par meera-teefneschu eezelfchanas lahr-tibu minetas gubernās; 3) likums par mineto eestahdijumu eewefchanu; 4) nofazijumi par pahrgrohshjumeem un papildinajumeem pee likumeem par prozefes lahrtribu un darifchanu wefchanu tagad pastahwofchās teefās, kā ari par profokoreeru teefibahm un peenahlkumeem; 5) pagaidu nofazijumi par profokoreeru lohnehm. Preefsch meera-teefahm netiks wis eezelti ihpaschi profokoreeri, bet tiks eezelti pee tagadejeem guber-nas-profokoreereem palihgi, kas ispidihš pee meera-teefahm tohs pee-nahlumus, kas Gelfsch-Kreewija uslikti teefas-profokoreeru palihgeem. Tahlak ir teefu ministerim usdohts: 1) bes kawefchanahs apspreeft jautajumu, kahdā wihšē teefas-likumi no 20. Nowembera 1864. g. buhtu eewedami Baltijas gubernās, un par scho leetu eefneegt sawus preefschlikumus walsts-padohmē; 2) kohpā ar Keisarifkas kanzelejas

ohtrahs nodatas preefschneeku gahdaht, ka teefas-likumi no 20. No-wembera 1864. g. lihds ar wina papildinajumeem tiktu pahrtulkoti Wahju, Latweefchu un Zgaunu walodās. Zeram, ka us preefschu pasneegfm zeen. lasitajeem plaschakas finās par scheem jaunajem li-kumeem.

Jelgawā Jahnu-tirgus, kā preefschgadōs, tā ari schogad — tilka noturehts tai paschā laika, prohti — eefahloht no 12. Junija; bet bij schoreis — zaurmehrā nemoht — deewšgan paknaps. Sirgu gan bij sawestu pahrak par 900, tomehr eewedeji tohs tureja dahrgus un pirzeji skohneja famakfashanu — warbuht tamdeht, ka Rihgā us istahdes wajadfigs wairak naudas, nekā Jelgawā preefsch schi tirgus. No skunstneekem bij usbuhwetās 3 buhdas; bet gandrihs wifās truhka apmekletaju, — tilkab swehru-istrahdituwā, kā ari tais ohtrās diwās. — Tagad muhsu mihto pilsehtu apskatoht, ja-atgahdajahs wehl us teem laikeem, kurōs weda naudu no muishahm wefumeem eefschā, un weefi dshwoja kā paradisē; bet nu tas wifš zitadi, — laikam tamdeht, ka nu katriš patš sawu naudinu fin nolikt wajadfigā weetā.

Jelgawas Latweefchu beedriba sawā pirmā generalapulzē, 10. Junijā, eezehla 30 runas-wihrus, kuri is sawa pulka iswehleja: J. Neumani (Kalnzeema pag.-wez.) par presidentu un par teatera-ko-misijas preefschneeku; Straubes Jahni (pag.-wez.) par I. wihze-presidentu; Materu Zuri par II. wihze-presidentu, par I. rakstu-wedeju un par rakstneezibas-nodatas preefschneeku; D. Tombergi par II. rakstu-wedeju un par bibliotekaru; N. Grossbergi (nama ihpasch-neeks) par beedribas rentmeisteru; K. Heilsbergi (kohpmanis) par beedru sinataju; M. Bluhmu (grahmatu-wedejs) par beedr. grahmatu-wedeju; K. Peisi par ekonomijas un beedr. mahjas pahrluhku; S. Sprinki par lahrtribas-komisijas preefschneeku. (B. S.)

Krohna-Wirzawas Schwirkatu-mahjahm nodedsa pirmā wafa-ras-swehtku deenā, ap pusdeenas-laiku, eedshwojamā ehka un ehber-gis. No lam uguns zehlees, naw finams. Weefons.

No Bukaischeem.

Schowafaru Rihgā dimdehs!

Kas to Rihgu dimdinahs?

Tee buhs wifš tautas dehli

Is mihlahsi Baltijas.

Jau pee tahm dohmahm, schowafar Rihgā redseht Latweefchus, kas zensufchees dseedaschanas-swehtkus pabalstihst un kohpt, katram, kaut ari tas swehtku-dalibneeks nebuhtu, lihgsmas juhsmas aif-grahbj firdi. — Bukaischneeki II. wisp. Latw. dseed. swehtkus kā weefi apzeemohs, bet III. wisp. Latw. dseed. swehtkōs dalibneeku rindās stahwehs. Lihds dseedaschanas-swehtki buhs palahsti, Bukaischneeki atjaunohs sawu dseedaschanas-beedribu, kas jau daschu gadu, tā fa-koht, rohkas kshpi turedama — faulgohsi guleja, — ne wis zaur da-libneeku kuhtribu, jeb zaur wadona truhkumu, bet weenigi zaur tam, ka muhsu zeen. skohlotajam, Schillera lgam, truhfchu-wahjiba, ko tas dabuja sawu amatu ustizigi kohpdams. Kruhtis ne-attahwa pa-stahwofcho kohri tahlak wadiht. — Tagad nu jaun-atnahkuschais pa-lihga-skohlotajs, Zrlawas seminarists Sillina lgs, apnehmees dseeda-schanas-kohri wadiht. — Zil Bukaischneeku jaunekles un jauneklus pasihstu, tad stipri zeru, ka wini dseedaschanas-kohra atjaunoschanai preezigi pretim nahks, un to zaur bagatigu peedalihchanohs pabal-stihš. Tā tad atkal reis fenlaiku leezineeki, Bukaischu firmee ohsoli, pehz ilgeem gadeem jautras dseemas fadsirdehs. !?!

Jaunjelgawas apgabala usnahzis preefsch swehtkeem bahrgs gais ar krusu, zaur ko daudš skahdes notizis pee labibas.

Subatâ ir dedis triju gadu laikā tšhetras reisas. Rodegufcho namu weetâ ir zelti jauni, brangaki nami, kuras ihpafchneeki ari gribetu apdrohschinacht; bet apdrohschinafchanas-beedribas tohs negrib peenemt. Kahds sinotajs is turenas aishrada it pareisi „Rig. Zingâ“, ka deretu peetureht apdrohschinafchanas-beedribas, lai tahs wisur peenem apdrohschinafchanas; tikai us to buhtu stingri jaskatahs pee tam, ka ehlas un kuffinamâ mantiba neteek nowehrtetas pahr winu zenu. Tapat japeekriht sinotaja preekschlikumam, ka wezohs namus, kuri jau wehrteti preeksch ilga laika un tuwu sakrischanai, deretu nowehrtet no jauna. Tomehr Subatâ ne-efoht neweena agenta preeksch tam.

No Augsch-Kursemes. Par muhsu apgabalu runajoh, jafaka, ka gan reti kur zitur sirgu-sagki ta buhs eewetuschees, ka pee mums. Nepa-eet neweena nedela, kura sahdibas nenotiktu. Relihds ne dselles kahrtis, ne pinekli. Sagteem ir eerohtschi, ar ko tee wisus schlehtflus pahrspehji. Kam til kahds sirdsinsch, tas wakara ar behdigu sirdi eet guleht, nesinadams, waj rihta sirgu atradihs, jeb ne. — Rukat ir B. silâ atrasts kahds Schihds — nosists, no ka dasch dohmaja, ka efoht lohti mihlejis zita sirgus. Runa, ka laudis paschi efoht winu noteefajufchi. Schihds efoht no Dnistes, kur ne sen nosudis.

D. R.

No Grohbinas. Ne sen jau sinojahm, ka Mas-Dahmas muischa — Gramdas draudse — 23. Aprili miris wehweris, Kahrlis Krügers wahrda, kas to leelu wezumu no 103 gadeem peedshwojis, un tagad waram atkal pasnoht, ka Grohbinas pilsehta dsihwojoh wehl Wahzu seewina, kas jau 1 07 gadus skaitoh, un wehl efoht mundra un spigta. Behrn wafar aishgahjust wehl kahjahm us Leepaju. Schihds wezites wahrds efoht Kaprano.

Sajmakas meestina, Talsu aprinki, efoht nubat no jauna zehlfuees „labprahtiga uguns-dsehseju-beedriba“, pee ka jau 40 zilweku peeteifuschees. — Par beedr. preekschneeku efoht eewehlejufchi meestina-preekschshahwu R. Witte lungu. Sinotajs.

No Wisputes aprinka sino „Lib. Zingai“, ka tur labiba schim brihscham stahwoht ihsti labi. Rudsi jau efoht wahrpas un sahlschoht drihs seedeht. Ari kweefchi peenemotees it brangi. Ausas, sirni, lehzas un abbolinsch augoh lohti labi. Auglu-lohki bijufchi scho-gad it pilni seedu.

No Kasdangas. Weena weeniga deena war ispohtih muhsu laizigo labklahfchanohs. Ta tas ari notika 8. Junija Kasdangas Bungeerds. Turigais fainneeks Schonberga fgs, Kasdangas pagastateefas preekschsehdetajs, kas saprata ne wis ween sawu swarigo amatu gohdam nokohpt, bet ari sawas par dsimtu nopirkahs mahjas labi uskohpt, ir palizis gandrihs — ka stahw. Pascham muischa efoht, uguns paspruka laidara jumta, un ihfa laikâ aplahja wisu ehlu. No turenas uskrita wirsu zitahm ehlahm, kas palika leefmahm par laupijumu. Stahde ir lohti leela; uguns aprihja drahnas, labibu, semkohpibas-rihkus, zuhkas un labu datu naudas. Uguns zehlfuees zaur puifchetu ne-apdohmibu, jo schaudijufchi ar kahdu kohla-pistoliti, kas bijufi peebahsta ar bissahlehm un sehwellkohzinu galwinahm. Deews lai palihds Schonberga fgam pazeest skahdi un sekmigi tahlak puhletees!

Rihga. Peekteen, 13. Junija, atklahja istahdi. Isdarofchahs komitejas preekschneeks, Wahzu generalkonsuls Deubnera fgs, tureja runu, kura apweizinaja tohs, kas pee atklahfchanas nehma dalibu. Lai ari maksa preeksch schihds deenas bij pa-augstinata, tomehr bij dalibneeku skaitis itin leels. Zeen. runatajs norahdija us to, zil istahdes swarigas, un ka minas wezina semkohpibu, ruhpeezibu u. t. j. pr. Sagija tahlak, ka scho istahdi newaroh lohti salihdsinacht ar pehdejo istahdi Rihga. Zlatra sinâ ir sperti kreetni lohki us preekschu. Us preekschu ir gahjuschas un pahrlabotas ne wis ween semkohpibas maschines, bet ari pati semkohpiba ir us preekschu gahjust muhsu Baltijas gubernas, ko skaidri war redseht no istahditahm leetahm, kas leelaka skaita, nekâ fenak, un ari labakas un pilnigakas. Tad noschehloja, ka daschi zeen. lungi, kas gribeja un wareja pee istahdes peedalitees, daschadu eemeslu deht to naw eefehjuschi isdarihht. Weidsoht runatajs nowehleja istahdi publikai, un issauza wese-libu un labklahfchanohs muhsu Augstajam Semes-tehwam un Keisaram, apalsch kura gudrahs un schehligahs waldischanas muhsu semkohpibas un zitas buhschanas ir ta plaukufchas, ka schi istahde to apleezina. Ura-fauzeeneem atskanoht, musikas-lohrihs spehleja Kreemu tautas dseefmu.

Tad zeen. Widsemes gubernatora fgs runaja, un isteiza pateizibu Deubnera fgam, zaur kura puhlehm un nopelneem istahde isrihlota. Deubnera fgs pasemigi pateizahs par scho winam parahdito leelo

gohdu, bet peemineja, ka wiasch pee istahdes isrihlafchanas efoht peedalijees tikai ar sawu labo prahtu; paschu darbu efoht isdarijufchi zeen. komitejas lohzeeki, kas, ka leetas-prateji, wisu eegrohsijufchi un kahrtigi zauri wedufchi. Kad komitejas lohzeekiem bij pateiziba issazita par winu laipno puhleschanohs, sahlahm apskatihht paschu istahdi, par ko lasitajeem pasneegsim skikas sinas mahkofcha nummura.

Rihga. swehtdeen, 15. Junija. Rihgas dseedafchanas-swehtki eefahlahs ar Wahzu garigo konzerti. Pulksten 5ds pehz pusdeenas laudis druhsmu-druhsmahm gahja us Wahzu dseedafchanas-swehtku ehlu. Pati ehla ir deewsgan lepna un jauka. Jau no tahlenes karogi apweizinaja swehtku weesus. Ehla bij gandrihs pilnigi pildita. Kad wisi platschi buhtu eenemti, tad ruhme warbuht buhtu bijufi wehl kahdeem pahri simts zilweleem. Publika til bagati dalibu nemdama, apleezinaja, ka bij swehtkus lohti gaidijufi. — Rihgas musikas-direktors, Bergnera fgs, ari schoreis parahdija sawu kreetnibu un iswezibu. Dseefmas tapa weikli un skaidri dseedatas, bes kaut kahdas mifefchanahs. Wehlilgi skanehs klausitajeem ausis — ihpafchi no treschahs dseefmas tee wahrdi: „Ari par mums krusa fests“. (Crucifikus eliam pro nobis) un peektaja dseefma ta nodala, kas sahlahs ar teem wahrdeem: „Herr, die Wasserströme etc.“ Scho konzerti peeminoh, janofchehlo, ka truhka til dauds dseedataju (kahdi 300), kas bij peeteifuschees. Tamdeht ari daschas dseefmas ne-aisgrabba til leeliski un wareni, ka wareja zereht, un ka ari teefcham buhtu bijis, ja wisi buhtu peedalijufchees. No Behterburgas dseedataju-lohra ween nebij pahrbraufufchi kahdi 75 lungi. Schi pati konzerte buhtu bijufi basniza leeliskala un warenaka, nekâ leelaja swehtku-ehka. Tahdas ehlas, kuras ahtrumâ ustaisa un newar ta eerikteht, ka lai skanas pilnigi weenihdsigi isdalahs, bet zaur kurahm wehisch puhsch un balsu skanas aifnesis prohjam, jadseed jo stipreem kohreem.

Dseedatajeem, kahrtibas-wihreem un wiseem teem kungeem pateikdamees, kas preeksch mums isgahdaja schihds jaukaks stundinas, efam pahrleezinati, ka schis dseedafchanas-swehtku eefahkums — klausitajus ne tikai ween ahrigi eepreezinaja, bet ari eefschiki saklibija mihlestiba us To, kura gohdam un slawai schi gariga konzerte kalpoja!

Rihgas Latweefchu beedribas salumu-swehtki, kuras ta swineja 8. Junija Bez-Auzes, wispahrigi nemoht isdewahs lohti jauki; til peedalifchanahs pee teem nebij schoreis til leela, ka preeksch tšhetraem gadeem, kad isbrauja us to paschu weetu. No Auzes dselszeka-stanzijas sakumneeki, kara musikai puhfchoht, dewahs us jauko sapulzesweetu, Bez-Auzes muischas parku, kur tohs apweizinaja Auzeneeki gan ar schahweeneem, gan sirfnigeem wahrdeem. Kalnina fgs tenzinaja garaka runa Auzeneekem un Auzeneezehm par Rihgas Latweefchu beedribai jau ohtru reisi parahditahm draudibas juhtahm, un tad aishrahdija us to, kahdi attihstibas panahkumi tikpat zetu komunizijas, ka ari taisnibas sinâ mums atweeglinajoh pehdejos gaddis draudsigu fastapfchanohs un dsihwes likteni. Runas beigâs atskaneja skalsch trihskahrtigs „ura!“ un „Deews, fargi Keisaru!“ — Tad sahzhahs wispahriga jautriba. Dantschu mihlotajeem un mihlotajahm bij isdewigs brihdis, israhdiht, ko winu kahjas proht un spehji; rohtatu mihlotaji un mihlotajas isdarija daschadas rohtatas, un dabas jaukumu zeenitaji un zeenitajas preezajahs par Deewa glihto radibu, darinodami wainadstaus, ar ko sewi un sawus „tuwakohs“ puhfchoht. Pastarpam dseedaja Rihgas Latw. beedr. dseedataju jauktais kohris sawas kohfchahs, patriotiskahs dseefminas, un schkirotees tila wehl turetas daschas sirfnigas un kohdoligas runas, gan pee sewischka galda no ihpafcha beedru pulzina, gan no tribines zaur zeen. Bez-Auzes muischas pahrwalditaju Schaberta un R. Kalnina lgeem. Ta pulkstens jau bij 11, kad futu-kumelinsch sahka tezeht atpakal no Auzes us Rihgu, un pahwest „sawangotahs sirdis“. (R. L.)

Widsemes landrahtu kolegija isfludina Wahzu awises, ka Widsemes Latweefchu semneeku sirgu istahdischana un ismehginaschana wesumu willfchanâ un skreeschanâ notiks Rihga, 18. Junija, par semkohpibas istahdes laiku. Beeteifchanahs teek preti nemtas no isdarofchahs komitejas us istahdes platscha.

Preekschlikums par desjetinu nodohfchanu eewefchanu Widsemâ un Zgaunija tizis, ka „Rig. Zing.“ sino, 12. Maija no walstepadohmes peenemts, un 22. Maija Wisaugstaki apstiprinahs. Widseme peedereschoht desjetinu nodohfchanu leeluma sinâ pee festahs, Zgaunija ar Sahmu salu pee dewitahs kategorijas.

No Dinaburgas raksta „Zingai f. St. u. L.“: Warbuht Zums patiks dsirdeht kahdas sinas ari is muhsu pilsehta, it ihpafchi, kur atgadijums, par kuru Zums grihu sinoht, gan reti kur zitur buhs notizis, prohti — seewefchu dumpis. — Ar siltaka laika eestahfchanohs

fahrl ari schè, kà wifur zitur, buhwneeki kuffinaht sawas uszichtigahs rohkas, jaunas ehkas zeldami. Rahdahs, ka scheijenes buhwetaji tais dohmàs, ka wehl arween ir bohfschu truhziba, laut gan ne fen atpakal pabeidsa buhwet jaunu, brangu pahrdohrtawu tschetrstuhri; tapehz tad ari us platscha, katoku basnizas preekschà, fahla buhwet bohdis. Bet ar to pilsehta Pohlu seewas nebij meerà, — ko tahm ari newar nemt par launu, jo basniza ir lohti masa, un tapehz kahdai basnizas-kaufschu dakai arweenu ir japaleek ahrpus basnizas. Kahdà deenà tika dehtu sehta nohlehta un eefahltais muhri no-ahrdihts. Bet pehz mas deenahm bij jau atkal gataws 2 arschinu augsts muhri; jo bij peenemts diwlahrtigis strahdneeku flaita. Tè atkal eeradahs duhschigahs Pohlu seeweetes; aisdina strahdneekus, no-ahrdija muhri un sadausija peewestohs keegelus. Polizijai isdewahs zil-nezil apmeerinaht sadusmotahs seewas. Zaur leelas algas apsohlschanu strahdneeki bij peedabuti, ohtrà deenà darbu usfahlt no jauna; bet ari seewas eeradahs un usfahla sawu pohstifchanas-darbu no jauna. Daschi polizejas eerehdni tika apfweizinati ar almenem, un katoku preefteri, kas patlaban pahrbrauzu mahjäs, wajjadseja polizisteam pawadiht lihds wina dshwooklim, jo baidijahs, ka seewas tam ne-usbruktu. Weidsoht eeradahs gubernatoris, kas nakti bij atbrauzis, un winam ari isdewahs seewas apmeerinaht; winsch pawehleja darbus aptureht, un sohlijahs gahdaht, ka plazis basnizas preekschà neteel apbuhwehts. — Seewas tà tad bij uswahrejuschas un panahlfuschas sawu mehrki.

No **Dinaburgas** puses „B. Sem.“ raksta: Ne fen kahdà wakarà, tumfai metoiees, kahdàs Kalluhnes meschfarga mahjäs eebrauz ar fuhrmani diwi augsti tschinowneeku mundeerà gebrufsches lungi. Weens no kungeem iswilzis is kschas papihri, kurà flatidamees tas meschfarga wahrdu fangis un jautajis, waj tas esohht tas pats, kam Barawika (kahds zits fainneeks) 80 rub. bijis parahdà un tohs tam ne fen atdewis. Kad meschfargis it gohdbihjigi atbildejis, ka winsch esohht gan tas pats, tad lungi teikufchi, ka wini no gubernatora fuh-titi, to naudu ataemt, jo ta esohht neriktiga, un tadeht pagehrejusch, lai to tuhlin rahdoht. Wehl peeminejusch, ka Barawika jau seh-schoht Zlufstè zeetumà, un ari winam scheem tuhlt lihdsi jabrauzohht. Meschfargis steidsees it mudigi pehz naudas; weens kungs tam gahjis lihdsi, un lizis ohtram beedram ahtrà iset un mahjini apwalteht, lai no tahs neweena zilweka ne-iseetu. Kungs parahdito naudu isflaidrojis par neriktigu un pawehlejis, lai rahda ari sawu zitu naudu, — ko tas ari par tahdu paschu aifinis un tadeht to paturejis pee fewis. Kad nu kungs mahjini iskratijis, un wairak naudas tur ne-atradis, tad lizis meschfargam tuhlt sirgu juhgt, lai lihds ar scheem waretu braukt us Zlufsti. Meschfargis, gribedams pawehli ispidiht, fahjis melleht sirga pinekta atfleghu, bet issamifchanà buhdams, wairs ne-atmine-jahs, kur to nolizis. Kad nu atfleghu newarejis dabuht, tad kungs pawehlejis, lai rihtrà eerohnahs Zlufstè pee teefas. Kad lungi jau aibrankufchi, tad tika meschfargis sawu nelaimi pirts eedshwotajam pastahstijis, kas tuhlt nahzis us dohmahm, ka tee lungi tika warohht buht blehschi. Un pateefi tahdi tee ari hijusch, jo kad schee aisdinufsches pakal lihds tiltam, kas wed pahr Daugawu, tad tilta fargi teikufchi, ka diwi lungi ar fuhrmani un tahdu sirgu pee tilta peebraufusch, bet kad tanì azumirkli newarejusch pahr tiltu laist, tad lungi no wahgeem islahpuschi un aigahjusch kahjahm us Dinaburgu. Ari meschfarga kaimini tahdus kungs faulei no-eijoht redsejusch meschà stahwoht. Meschfargam schee blehschi gan us tahdu wihst 175 rubl. nolauwijusch, bet tomehr tas preezajees par pinekta atfleghas isgaischanu, jo ja ar teem buhtu warejis braukt lihdsi, tad gan wairs dshws nebuhtu pahrbrauzis.

No **Zehrpatas** sino, ka ar gahsas-fabrika buhwes-darbeem eijoht weikli ween us preekschu; dohmajohht, ka jau nahkofschas deenàs ware-schoht fahlt likt gahsas-truhbas pa pilsehtu.

Kehwales tuwumà nomira preeksch ne-ilga laika kahds pahrtizis frohdsneeks, kas wehl dshws buhdams daudstis isfazijis to wehleschanohs, lai winam to spilwenu, us kura mirdams gulejis, eeleeohht lihds fahrkà. Wina mantineeki fahla eewehroht to leetu. Kad frohdsneeks bij nomiris, tee panehma mineto spilwenu un fahka to smalki ismekleht. War eedohmatees mantineeku preeku, kad mellejohht spilwenà atrada 5,555 rublus. Newar ihsti fapraft, kapehz nelaika frohdsneeks scho summu bij paslehpis spilwenà, un to gribejis nemt lihds kapà; saweem mantineekem sawu naudu nenowehledams, winsch to naw darjijis, jo winsch bes mineteem 5,555 rubleem teem atstahjis wehl leelafu summu.

No **Pinnijas**. Pinnu awises sino, ka tur Julanes aprinki peenahka kahda kalpone, kas nogalinajust sawu jaunpeedstufschu

behrnu. Pee ismekleschanas israhdijses, ka ta jau agrak, 1876. 1877. un 1878. gadà dsemdejusi behrnus un tohs nogalinajusi.

No **Wilnas**. Generaladjutants grahs Todlebens eeradahs Wilnà 1. Junijà. Dselfzeta-stanzija to fagaidija turenas gubernatoris, armijas komandants, mahzibas-aggabala kurators un wairak augstu kara- un ziwil-eerehdnu. Stanzijas sahlè ee-eijoht to apfweizinata pilsehta-galwa un pilsehta-waldes lohzeeki. Grahs usrunaja fapulzejuschohs it laipni. „Wifur, kur lihds schim esmu deenejis,“ winsch fazija, „man ir weetigahs eestahdes palihdsejuschas tik ruhpiigi, ka man darbs bij it weeglis. No Jums, mani lungi, Behteris Albedinskis man stahstijis tik dauds laba, ka esmu pahrllezinahts, ari schè atrast to paschu peepalihdsibu, to paschu ustizibu un ruhpiigu amata ispidischanu no wiseem. Zeru, ka mehš wifst meerigi un draudfigi strahdasim lohpa.“ Pehz tam Todlebens dewahs us pili, kur bij gohda-wakts nostahdita.

No **Warichawas** sino „Golofam“ par schahdu atgadijumu: Ne fen nonahzis pee kahda auglotaja, Wasermana, no deenesta atlatstais leitnants, barons Engelhardtis, un luhdsis, lai tam aisdohd 600 rubl. Wasermanis to nedarijis, un tapehz Engelhardtis draudejis to noschaut. Auglotajis ismuzis ar sawejeem us eelu, un eeslehdhis baronu sawà dshwokli. Balihgà atfauktee polizisti atradufchi Engelhardtus gultà sehsham — ar rewolweri rohka. Polizisteam tuwojotees, tas eelzis rewolweri mutè un — noschahwees. Nelaimigais atstahjohht Wilnà seewu un 6 behrnus.

Maslawà. Puschkina peeminas-sihme maksajohht 83 tuhft. 645 rubli. — Puschkina swehtkòs nospreeda, ari Gogofam zelt peeminas-sihmi Maslawà. Us weetas falasija preeksch tam 3000 rubl. — Maslawà usnahza festdeen pehz debefs-brankufchanas-deenas lohti leels leetus, kas padarija jo leelu fahdi. Dauds semaku dshwocku peefkehja ar uhdeni, tà ka eedshwotajem wajjadseja muht ahtrà. Daschòs maises - zepkòs un miltu - flehtis milti appluhda ar uhdeni. Ari krahnis un ftabu grihdas apflahdetas; eelu-zelini noskaloti, un usraugu budkas no uhdena aiskautas prohjam. Slahde istaisa dauds tuhstosch rublu. Straume eerahwa pat weenu eereibuschu semneeku Maslawas upè; par laimi, ka kahds saldatà to eerad-sija wehl laikà un — isglahba.

Nowgoroda. Nakti us 8. Maiju, kà „Golofa“ sino, kahds us Sibiriju noteefahts noseedsneeks, Wasilijis Trofimows, nofitis par gulamo laiku kahdu zeetumneeku, Tara Pletschejewu. Ar akmeni, to eetinis kahju-autà, winsch bij minetam eemigufschajam zeetumneekam tà fitis par kreisajem deenineem, ka tas us pehdahm bijis noht. Sleplawa neleedsahs, ka isdarjijis fleplawibu, un teiza, ka to darjijis ar nodohmu. „Tagad eimu,“ winsch fazija, „kà fleplawa us Sibiriju kalnraktuwes; senak mani bij noteefajusch bes wainas!“ — Trofimows bij apfuhdsehts, ka peedalijees pee basniz-sahdsibas. 8 ziti zeetumneeki, kas ar wina sehdeja weenà istabà, isteiza, ka winsch wairak reisu teizis Pletschejewam, ka to nokaufschohht; tapehz ka zaur Pletschejewu issteifschanu winsch nahzis zeetumà. Bes tam winsch johkodamees teizis, ka esohht nodohmajis prezetees, — tika bruhiti winam wajjogohht ismekleht. Kad bij nofitis Pletschejewu, winsch flati eefauzees: „Beedri, mohschatees, schè ir mana bruhite!“ — Sleplawa ir nodohhts teefu ismekleschanà.

No **Permas**. Solikowskà nogistejajis ne fen atpakal kahda jauna, smuka seewa, par kuru bahbas bij ispauduschas wehtis, ka ta turotees lohpa ar winas wihra preekschneeku. Nelaimigà bij iskaufes-just 2 tuhft. sehwekohzinu galwas, un eedsehrufi scho kausejumu. Tomehr pee wisa schi leelà fosfora pulka nahwe eestahjahs tika peeltajà deenà; nelaike zeeta breefsmigas fahpes.

Stawrapoles gubernà nosprahga isg. gadà 1479 sirgi, 10 tuhft. 691 leel-lohps un 106 tuhft. 895 aitas — baribas truhzibas deht. 1090 sirgi, 1949 leel-lohpi, 15 tuhft. 259 aitas un 430 kameeli nonihka zaur sneega-aufahm. Bohjà aigahjusch lohpu wehrtiba sneedsahs pee 650 tuhft. rublu. Bet tomehr jadohmà, ka flahde buhs dauds leelaka, jo no dauds aggabaleem wehl truhst drohschu sinu par tam.

No **Zeljawetpales**. Lai sifenus waretu apkarohht jo labal, gubernas preekschneeziba issohlija par katru mahziniu sifenu pautu 50 kap., pee kam winai tika nodohiti preeksch isnihzinafchanas 200 pudu tahdu pautinu. Nu gohda-alga tika pamafinata no 50 us 25 kap. mahzina, un pautu lassichana fahka pagurt stipri ween, pee kam gan warbuht ari aukstais laiks bij dauds-maf wainigs. Aprili gahja jau atkal labaki ar scho darbu, tà ka lihds 31. Aprilim pee 1000 pudu sifenu pautu tika isnihzinati. Ari ar paschu sifenu isdeldefchanu —

zaur flihzinaschanu, dedsinaschanu, fastampaschanu zc. eet naigi us preekschu; bet tomehr wehl ne buht newar sinacht, waj laudis paliks schai zihnina par pilnigeem uswaretajeem, jeb waj siseni dabuhs wirtsrohku.

No Wirbakeem sino „Rig. Zingai“, la pehdejä laikä dseltes isweschana us Kreewiju stipri wairojusees. Gandrihs ildeenas eijoht us Kreewiju pahr rohbeschu semkohpibas maschines zc. Us Wahztju turpretim teekoht arween wehl lohti mas prettschu iswests. Labibas isweschana no Eidlühneem us Karalautscheem esohht pawisam apstahjusees; scho nebuchschanu waroht nowehrst tikai zaur labibas-tulles atzelschenu. — Lohpu-tirgotaji zeeschoht leelu sflahdi, jo lohpi teekoht mas pagehreti Wahzija.

No ahrssemehm.

Wahzija. Keisars Wilhelms nobrauzis us Emfi, kur tas eesahzis weselibas-uhdena dserfchanu. — Kaut gan suhtau konferenze ihpafchi nodarbojajs til ar Greeku rohbeschu jautajumu, tad tomehr daschas awises sino, la privat-sarunas konferenzenes lohzeeki pahrunaschoht ari zitus Turzijas jautajumus. Par Albaniju esohht konferenzenes dohmas, la tai newarohht atwehleht patstahwibu. — Runa, la Wahzu walidiba nodohmajohht rudeni safaukt walsts-fapulzi un isprafht atlaufschanu, atzelt us kahdu ihfu laiku labibas-tulli, tadeht la gads bijis ne-augligs preeksch Wahzijas, un labibas zena tagad stipri fazehlupees.

Holande. Ne sen Amsterdamä notika Schihdu dumpis. Polizeja bij aisleegusi minetahs pilsehtas Schihdu kwartali tirgoht us eelahm ar ehdamahm leetahm. Schihdi tam pretojahs, un apweizinaja polizistus, kas nahza pawehli ispidiht, ar breefsmigu brehfschenu. Gefahlahs kaufchanahs. Polizisti tika gruhsti pagrabs; Schihdeetes teem meta sawus traukus pa galwahm, lehja teem uhdeni wirfä, ta la polizisteem bij jafauz stipraki spehli palihgä. Kautinsch wilkajs wisu deenu, un til pulkst. 10ds wakarä nemeers tika apspeests ar dragunu palihdsibu. Gewainoto ir dauds; bet nonahwehts — par laimi — naw neweeens. 140 Schihdi ir apzeetinati.

Anglija. Us gohda-maltites, kas Londone tika isrihkota Greeku kehnam, un pee kuras peedaliyahs tikpat Welles prinzis (trohna-mantineeks), la ari Gladstons, schis pehdigais tureja runu, kura isfazija preeku par Greekijas usplaufschanu, un pahrleezinaschanahs, la Berlines konferenze panahfschoht Berlines lihguma nofazijumu ispidischanu Greeku rohbeschu jautajuma. — Anglija kahda partija pagehroht, lai walidiba atfazitohs no opijuma andeles tahlakas apfargaschanas, tadeht la opijums til esohht zilwekem par samaitaschanu. Turpretim ziti ministeri atkal isflaidroja, la opijuma andele eenesohht Indijas walsts-lahde ilgadus 7 milj. 250 tuhst. mahziniu, un la schihs summas saudeschana isposhtitu Indiju. Kad ari Indija aisleegtu opijuma audsinaschanu, tad to tuhlt usfahktu zitäs semes. Opijums til tad esohht newefeligs, kad to baudohht leela mehrä; bet purwainu semes-apgabalu eedfihwotajeem tas esohht derigs, lo ari esohht ismehginajufchi daschds Anglijas rihta-apgabalds. Tomehr mineta partija paleek pee sawahm dohmahm, la opijuma audsinaschana un pahrdohschana nezilweziga un dara ziwiliseeretai Anglijai launu, un la opijuma weeta waroht Indija it labi audsinacht ari zitus raschojumus. — Seeweefchu teefibu aistahwetaju flaitis Anglija ir lohti leels. Apafschnams tagad jau ohtra balsofchanä peenehmis jaunu lifumu, la turpmak prezetahm seeweetehm tahdas pat ne-aprohbeschotas teefibas par ihpafschumu, la neprezetahm. Lihds schim prezetas seeweetes sawa ihpafschuma waldischanas sinä stahweja apafsch sawu wihru aibildnibas.

Franzija. Ministerijas preekschlikums issaka apschelofschanu par wiseem politiskeem noseegumeem, kas padariti 1870. un 1871. gadä, jeb ari pehz tam — lihds tagadejam laikam. Tapat tas ari issaka noschelofschanu par wiseem mineta laikä notikuschajeem drukaslikumu pahrtahpumeem. Bet waj schis preekschlikums ari senata ees zauri, tas wehl til drohfschi naw nosakams; tur ir dauds fihwu pretineeku schai dumpineeku apschelofchanas leetai. — Kara-ministeris pawehlejis israidiht is Franzuschu armijas — bungas. Pehz ministera isflaidroschanahm bungas mas lam derohht. Preeksch signatu dohfschanas taures esohht dauds derigakas, jo pee signateem zaur bungahm beeschi noteekoht pahrschatischanahs, un pee tam ari bungu fischanas mahziba pagehroht garaku laiku, nekä tauru puhfschanas mahksla. Beidsohht esohht ja-eewehro, la bundseneeki, kas bes eerohtscheem, pafchi nederohht preeksch kaujas, un tadeht ne-esohht pilni saldati. Jauna reforma jau scho ruden buhfschoht eewesta pee wiseem kahjneeku pulkeem.

Italijs. Kamehr zitas leelwalstis grib pret Turziju leetaht konferenzenes protokolus un draudeschanas-rastus, bet negrib labprahht preeksch Turzijas peespeeschanas leetaht zitus lihdselkus, tamehr Italijs arweenu stipraki fahk runacht, la deht kahrtibas nodibinaschanas un leelwalstju spreedumu ispidischanas Balkana pusfala — wajagoht us turenä nosuhtiht kara-spehku. Schihs dohmas wisfirdigaki aistahw wezais Garibaldis.

Turzija. Sultans, la sinam, ne-usnehma padfihsto Egiptes kediwu Ismaelu Pascha; tagad nu winsch dohmajis, la Sultans atlaus tal wina feewahm usturetees Konstantinopelä, un tamdeht tahs sakrahwis fugi un raidijis us turen. Bet, tawu nelaimi, Sultans ir to ne-atwehl. Ja Ismaels Pascha grib, tad winsch sawas seewas war aiswest til us Zihpras falu, kas stahw apafsch Anglijas pahrwaldes. Kä dohmä, tad kediwam tas buhs jadara — gribofscham-negribofscham. Wina dehts, tagadejais Egiptes kediw, tahs ari ne-usnemis, un us Parisi, kur tagad pat paliks us dsihwi, winsch sawas seewas negrib nemt lihds; jo winam bail, la tur negadahs tahm kahds firds-ahkitis, kas tahs waretu paraut us sawu pusi, la tas nabagam notizis ne sen Neapelä. Kamehr wehl bij par kediwu Egiptä, winsch tahdus firds-ahkischus prata sawaldiht, prohti — eeschuma maisä un eemeta — juhra; bet kristigäs walstis tas zitadi, un tadeht atstahj sawas seewas labak mahjäs.

Greekijs. Ministerija nospreedusi faukt atlaistohs reserwes-saldatus atkal deenesta un fapulzeht armiju no 38 tuhst. wihru, kas buhtu gatawa preeksch wiseem sohleem. Tahda rikhofchanahs us karu un skandinaschana ar sohbenu gan ari senak daschlahrt atgadijusees pee Greekeem, jo Greeki draude daschu reis wairak, nekä isdara; bet schoreis leeta isflatahs tomehr nopeetnaka, tadeht la drihsunä gaidams Greekijai par labu leelwalstju konferenzenes spreedums, kuram Turzija nodohmä pretotees, un us tahdu spreedumu dibinadamees — Greekijs gan spers drohfschaki sawus sohkus. Ari Turzija no sawas puses taifotees us karu.

Serbija. Wihnes awises sino, la Serbijas firds Milans drihsunä zelofchoht apfahrt pa leelwalstihm, lai waretu panahkt winu atlaufschanu preeksch Serbijas kehnama-titeka peenemschanas. Kä sinams, tahdu nodohmu Wihnes awises ne sen stahstija ari no Rumenijas firds; bet lihds schim tas naw apstiprinajees.

Lahsti nelaika. Preeksch pahri nedetahm kerras fainneeks Magrini stahweja ar sawu kerru Merlanas zeta widu — ais Santa Marija Madshore, un laweja braufschanu. Patlaban brauz kehniensch Umberto. Kahda seewa usfauz Magrinam: „Wedeet jel kerru noht! Waj neredseet, la kehniensch brauz?“ — Magrini pakampj sawam sirgehselim pee eemaukteem un grib to wilkt pee malas. Bet lohps tam pretojahs ar eerasto stuhrgalwibu, kaut gan Magrini to miso ar spehzigeem zirteeneem. Dufmu pilns kerras fainneeks beidsohht isfauz: „Possi mori ammazzato!“ (Kaut tu tiltu nofists). Par nelaimi tai pascha brihdi kehnama rati brauz garam, un lahstu wahrdi fasneds kehnama aufis. Schis pagreesch galwu un flatahs zeeti us wihru, kas wiau til nedraudstigi sweizina. Diwi kehnama fargi, kas ari dohmä, la Magrini sawus wahrdus sauzis us kehniu, kluhp kerras fainneekam tuhlt wirfä, fanem to un nowed us polizeju. Te wifs isflaidrojajs, un Magrini pehz ihfa laika tika atkal atswabinahts.

Par nelaimes atgadijumeem zeta. Dohmas ir nepareijas, la us dselszeleem noteek wairak nelaimes atgadijumu, nekä us ziteem zeleem. Franzija ir statistikas sinatneeki peerahdijufchi ar flaitkeem, zil greisas schihs minetahs dohmas. Senak, kad wehl brauz ar pasta-rateem, Franzija isnahza us 300 tuhst. zekineeku — weens nonahwehts, un us 30 tuhst. — weens eewainohsts. Pirmajds gadufdesmitds pehz dselszetu eeweschanas (no 1835.—1855. g.) isnahza us 2 milj. zekineeku — weens nonahwehts, un us 1/2 milj. — weens eewainohsts. Tagad waroht rehkinacht us 45 milj. zekineeku — weenu nonahwetu, un us 1 milj. — weenu eewainotu. Kad kahds zilweks brauktu ildeenas 10 stundas pa dselszeleem, tad winam buhtu jabrauz zaurmehrä 7439 gadi, eekams tam wajadsetu bihtees par sawu dsihwibu.

Wisjaunakahs sinas.

Jelgawä, 17. Junija. Widsemes gubernatoram dauds personu eesnegufchas luhgschanas-rastus, kureds isteitis, la tee grib us trohna rehkinu ar sawahm familijahm dohtees us Balkana pusfalu. Gubernators tapehz nu isfludinajis, la tahdas wehstis glufchi nedibinatas; trohnis nedohd nekahdu

brihwu zetu us Balkana pušfalu, deht apmeschanahs tur us dšihwi. — **Semkophybas aprinku-fapulzes**, kas bij projekteeretas no agrata domehnu-ministera, fahfshotees, la „Bereg“ sino, jau schini wasara. Pirmā aprinka-fapulze tikšhoht notureta Behterburgā, un ohtrā, pee kuras ari Widfeme, Kursfeme un Witebflas gubernā peedalifees, — Oktobera beigās jeb Nowembera eefahkumā kuhfshoht Mihgā. — **Pee mescha degshanas**, preti Bilderineem, isgahj. nedekā nopohstītas lihds 375 pubra-weetas pns-angu mescha. — **No Tshrpataš sino „N. D. 3.“**, la turenēs brugu-teefas aprinki pfawas un rudsi zeetufshi stipri zaur fahnahm. Aujaš un meeschi angohht turpretim it labi. — **Bismarkš nobrauzis** us sawu muishu Friedricheruhi, tur pawadiht wasaras-laiku, kaut gan schim brihsham suhtnu konferenze sehsh Berlinē, un landtagā swarigais basnijas preekschlikums teel apspreešs. Zaur sawu aishraufshamu is Berlinē — Bismarkš, la leelahs, parahda, la winsch netur leelas leetas no abahm min. fapulzhem. — **Suhtnu konferenzei** labi pafshkireetes ar darbeem. Zere, wifu tā nogrohsht, la buhs wiseem pa prah-tam, un preeksch konferenzes nolehmuu ispidishanas newaijadsefshoht waru nemt palihgā. — **Rehniene Jabela**, kas tika padshita 1868. g., un no ta laika nedrihstēja atgreestees us Spahniju, kaut gan wehslak winas dehs Al-fons atkal tika ezeltis par lehninu, un kura dshwoja lihds schim Parise, tagad esohht dabujusi atkafshanu, la war nahht atpakal us Madridi. — **Deenwidus-Amerikā**, Argentineeshu republikas galwas-pilsehta, Buenos-Airese, esohht iszehlees dumpis. Pilsehta teefohht aplenkta; ohsta blokeereta.

Diwi deenas Armawiras pilsehtinā, pee Kaukasijas.

(No Kreewu walodas pahrzelts.)

Armawiras pilsehtinas eedshiwotaji ne-aismirshs 28. un 29. Julija deenas 1877. g.

Muhsu zeen. pahrwaldneeks, palkawneeks Babtshentkos, darija mums Armawireeshem sinamu, la bijushais Kubanas lihnijs labahs flankas wirskomandeeris, kawalerijas generalis barons Sasa,*) no Kaukasijas weselebas-awoteem par dselshzetu nahkdams, 28. Julija schein eeradishotees, un griboht nepashits deenu schein usturetees, lai waretu apskatihht muhsu Armawiras pilsehtinu, lo winsch preeksch 35 gadeem usbuhwejis un lihds schim wairs nebij redsejis.

1839. gadā generalis Sasa eerahdija 300 Armeneeshu familijahm, gan is draudshgeem, gan eenaidigeem Asijas zeemeem, us kreisā Kubanas upes krašta, pretim Protshyno-Dkopas zeetolshnim, apmeschanahs weetas, lai tohs ar zeetolshna leelgabaleem waretu fargahht pret eenaidneeku usmahshchanahm. Zaur to bij eenahzejeem eefshjams dshht drohshu un plaschaku tirgoshanu, nekā senak, un tā ari zitus Astateeshus usmudinahht, lai ar Kubanas kasaku zeemeem arween wairak eedraudsejahs.

Generalis Sasa wispirms apnehmahs wineem basnizu buhweht, kaut gan tikai no kohka, lai ari ohtrā Kubanas krašta kristigu kauschu basnijas pulsheni laudis fauktu pee deewakalposchanas.

Behz tam, kad sina ispaudahs, la generalis pahrbraufshoht Armawira, fapulzejahs wisi pilsehtas eedshiwotaji pee pilsehtas-galwas, un weenbalfigi nospreeda, mihko weefu fagaidiht.

No rihta, 28. Julija, atbrauza ar mashini generalis Atartshikowš — la pats fazija — sawu preekschneeku un labdari fagaidiht. Tuhdah gresahs Armawireeshi pee generala ar luhghshanu, lai schein padohmu dohtu, kahdā wihse sawu dahrgo weefu waretu fanemt; un lai gan generalis Atartshikowš wineem fazija, la Sasa augstā elkelenze wehlotees to deenu it klusi pilsehtinā pawadiht, un winus luhdja, lai tadeht nelahdas leelas fagatawofchanahs us fanemshanu nelaisitu, tad tomehr laudihm bij til leels preeks, la wifadi gribeja usnemt wezo, til lohti mihloto pahrwaldneeku.

Pulst. 9ds fapulzejahs wisi Armawiras eedshiwotaji lihds ar sawu pahrwaldneeku pee dselshzeta-stanzijas.

Kad mashine tuwojahs, tad generalis Atartshikowš, palkawneeks Babtshentkos un palkawneeks firsts Kaplanowš nostahjahs pee islahpshanas weetas.

Kad generalis Sasa, no wagona islahpdams, it negaidohht redseja fewi no tikdauds fimteem kauschu fagaiditu un apshweizinatū, tad winsch, firsti aishgrahhts, nespehja gandrihs ne wahrda faziht.

Behz tam, kad Atartshikowu bija aplampis un skuhpstijis, stahdija schis winam preekschā gubernas pahrwaldneeku, pilsehtas-galwu, Armeneeshu wirshneekus un wezakohs pilsonus; tad Atartshikowš wifu klah-efoscho wahrda usrunaja generalu Sasa ar schahdeem wahrdeem: „Kad Armawiras eedshiwotaji no sawa pahrwaldneeka dabuja sinahht,

*) Generalis Sasa, tagadejais Schlehdes kungs, zihnijahs us Kaukasijas kara-lauka pret Tsherkesem, un is peeshtaitams pee teem waroneem, par turu slaweneem darbeem wehl ilgi daudshinahs kreewijas kara-rashti.

la augstā elkelenze nodohmajushchi muhsu pilsehtinu ar Sawu apmelle-shanu pagohdinahht, un arween wehl tehwhishkā mihlestibā muhs peemineet, kuras no eenaidneeka nageem ispestijahht, tad wisi weenprahstigi nospreedahm, ar wisdshlakahm augstzeenishanas un pateizibas juhtahm Zuhš pee bahnuscha apshweizinahht un muhsu pilsehtinā fanemt.

Zuhš redseet wifus scheijenes eemihneekus — lihghsmus un preezigus Sawā preekschā.”

Til-ko generalim isdewahs zaur leelo kauschu drahsmu walfahli fashneegt, kur augstā elkelenze sawu senako mihluliti, palkawneeku firstu Kaplanowu, aplampa un skuhpstija; tad wifai fapulzei par firstnigu fanemshanu pateikdamees, kahpa Kaplanowa kareete un aishbrauza pee Tshubarowa, kas sawu namu preeksch mihlā weefa bija eeriktejis.

Tur fanemshana bija ihfa, tamdeht la generalis no zeloshanas, la ari nezeretahs Armawireeshu fanemshanas jutahs peekufis, un — pehz tam, kad bijahm atwehleshanu isluhgushchees, wina rihtā apshweizinahht, — muhs atlaida, tikai generali Atartshikowu pee fewis patu-redams.

29. Julija fapulzejahs wisi pilsehtinas eedshiwotaji us basnijas-platscha, kuplu kohku pawehni, un lika zaur sawu pahrwaldneeku augsto elkelenzi luhgt, us turenē dohtees, kur wifa draudse, wezi un jauni, wahji un wesele, bija fapulzejushchees, lai dabutu wehl reis wina redseht un wina mihlotohs wahrduš dsirdeht.

Generalis Sasa scho luhghshanu paklaufshja, un gubernas pahrwaldneeku un wina laulato draudseni apzeemojis, no gubernas pahrwaldneeka pawadihts — eeradahs preeksch wina atdaritā basnizā, kur no 3 preestereem tapa fanemts.

Generala Sasa buhwetā kohka basniza bij nodegusi, un tahs weetā tagad ir flaista, ruhmiņa muhra basniza, ar dahrgahm bilbehm un daschadeem ziteem dahrgumeem isrohtata.

Basnizā stahdija pilsehtas-wezakais generalim preekschā wairak la 100 sehnu, luhgdams, lai teem atwehletu tuwotees; tad pilsehtas-galwa fazija: „Mehs wezee un Tu, newaram wairs ilgi dshwoht; bet la lai Tawa peemina pee mums schein nesustu, tad lai muhsu behrni Tawi labi eeflata, la ari wini Tawi ne-aismirstu.”

No basnizas isnahjis, generalis Sasa kohku pa-ehnā usbildinaja laudis tahdā wihse: „Sirsnigi Zums wiseem pateizohs par laipno fagaidishanu un usnemshanu, un preezajohs, la esmu palizis Zuhshu peeminā. Wisulelakais preeks man ir, la wezee, no kureem tikai kahdu retu, no sawa laika, schein redsu, ir sinajushchi pahrzelt mihlestibas un pateizibas peeminu ari us jauno pa-audsi, kas mani nekad naw pasinushchi.

Kam gan buhtu 1839. g., kad Zuhš schein usnehmu, nahzis prahhtā, la par dselshzetu atbraukdams Zuhš reis apmelleeshu, un par Zuhshu prahwo un flaista pilsehtinu preezashohs.

Gahdajeet preeksch faweem behrneem — zil spehdami — labas mahzibas; lai seed un kuplo Zuhshu tirgoshana arween wairak, un lai Deewš patura Zuhš sawā schehligā fargashanā!”

Behz schis runas augstā elkelenze atlaida fapulzi un brauza zaur wifahm eelahm, Armawiras pilsehtinas ahtru plaukshanu un isplatischanohs, bagatahs buhwes, leelahs fshohlas un magastines apbrih-nodams un par wifu preezadamees.

Kad sawā dshwohli pahrnahza, generalis tureja maltiti, pee kuras bij ee-aininati wisi wirshneeki, pilsehtas wezatee, namneeki, gubernas pahrwaldneeks, palkawneeks firsts Kaplanowš un generalis Atartshikowš.

Pee maltites tureja jautras runas un issauza daschas „weselebas”.

Wispirms weselebu issauza 6 firmgalwi, mihlajam weefam garu muhschu un labklahshanas wehledami. Tad kahds Armeneetis, Georg Artemowš, bikeri pazehlis tā runaja: „Schodeen Zuhš efeit la weefis pee behrneem, kuru tehwas Zuhš no warmahku rohlahm ispestijahht, schein atwehdami un usnemdami; tee apafsch Zuhshu pawehlehm deeneja un dshwoja. Kas pee schi galda, mehš efam gandrihs wisi aishghjushcho weztehwo weetneeki; no muhsu preeka, la Zuhš schē redsam, wareet atskahrst, ar kahdu leelu mihlestibu muhsu tehwi Zums peederejushchi, un mahzejushchi scho mihlestibu atstahht faweem behrneem. Tamdeht luhdsu wifus klah-efoschohs, peemineht ari muhsu dahrgohs aishghjushchohs, kas warbuht mums neredsoht preezajahs par faweem behrneem, kas schim brihsham noleek sawu pateizibu, mihlestibu un augstzeenishanu pee firmgalwja „Sasa tehwa” kahjahm. Augstā laime Sasa tehwa!!” Sirsnigee un flatee „urā-fauzeeni” negribeja apstahtees.

Schampanas wihnam putojoht, gubernas pahrwaldneeks issauza augstas laimes Keisarikai Majestetei, muhsu Augstam Kungam un Keisaram, kà brihwibas dewejam, un wehleja, lai Deews dohtu Winam spehku famus eenaidneekus pahrwareht, un atswabinahst Kristus tizigohs no netizigo warmahku nageem.

Ihfi preeksch aibrauffchanas, kad fareete jau gaidija, wisa draudse pasneedsa augstai effelenzei seltu un sudrabu isrohtatu dunzi ar schahdu wirsrahtu: „No Armawiras draudses augstai effelenzei, generalim baronam von Sasse, par apmekleschanas peeminu!“ Pee tam aibildinajahs, ka nebij eespehjuschi mihlajam weefim zeenigaku dahwanu pasneegt tamdeht, ka nebij wina atnahkschanu eepreeksch sinajuschu.

Weens pasneedsa pahri sudrabu isrohtatas nagaitas (kasaku kantshukas); dasch atnesa arbuses, dasch melones; wahedu fakohst, latris gribeja mihlotam Kaukasijas waronim pehz eespehjas parahdiht sawu mihlestibu un zeenishanu.

Generalis tapa lihds bahnuschanam pawadihts ne til ween no Armawiras eedshwotajeem un wina behrneem, bet ari no wisa apgabala eemihnteekeem.

Armawiras lungi ir sawu augsto weefi peenahzigi sagaidijuschu un pawadijuschu.

Wehl tilai peeshmeschu, ka beidsama wakarà ari Protshno-Dkopas kasaku zeema wehsts ispaudahs, ka generalis Sasse Armawira usturotees. No turenas ari tuhdat majors Schewandriks, kasaki Sisokins, Kusnezows un daschi ziti, kas sem generata bij deenejuschi, atskrehja, un wina aplampdami — sauza: „Tu, muhsu mihlats, wezais tehws, waj Tu pateesi tas esi; waj mehš pateesi Dewi sawa preekscha redsam; kapehz Tu ne-esi mums sawu atnahkschanu pasinojis?! Mehš buhtum, wifs zeems — ar seewahm un behrneem, Dewim preti steigufchees!“
Kahds azuleezineeks.

Nihga.

(Wehsturigs atskats winas gohda-deenas no 13.—21. Junijam 1880. g.)

Behz geografijas un wehstures Nihga ir bijusi wifds laikds Baltijas firds, kas kà pirmà wifu to sewi usnehma, lihdsjuta un par Baltiju isplatija, kam tautas liktenis un laika straume lika gadu-simtendš par Baltiju nahkt. Bet it kà Baltijas pagahntne ir pildita ar wifadeem zihnineem politikas un kulturās sinā, tà Nihga bija wispirmal Baltijā ta weeta, kur fchee wehra-leekamee zihnini eesahkabs. Schini sinā Nihga ir usluhjojama par ihstenu wehsturigu zihninu-pilsehtu ne wis ween Baltijā, bet ari Ciropā. — Kad Nihga wehl nebija pasaulē radufees, jau tad par winas nahkamo apgabalu eededshs afinaini zihnini. Un tiklihds fchi pilsehta peedšima pee „balti-putodamahs“ Daugawas krasteem (1201. g.), tad jau pee winas schuhputa dimdeht nodimdeja eesahktā kara trohksnis, tahlak isplatidamees par wifu Baltiju. Un par sawu kuhma-dahwanu Nihga jau no eesahkuma dabuja labu eemantojamo daku no Baltijas. Nihgā drihs nostiprinajahs widus-laika gars un wara, kas no bruninezibas un katotu garidsnezibas isgahja. Noprohtams, ka tani laikā Nihga lihds ar zitahm Ciropas pilsehtahm un walstihm stahweja pahwesta pahrluhkschanā, zaur ko wina sahza ahtraki dabuht wehsturigu wehrtibu, kas wehl wairodamahs wairojahs zaur pilsehtu jeb hansas sawstarpigo sabsedroschanohs. Nihga ari ir ta pilsehta, kur Baltijas basnizas wehsture fahkabs. Nihga ari bija Baltijā ta weeta, kur ewangelijuma gaisma, kurai tas Kungs lika Wahzijā jauki atspihdeht zaur Lutera nopelneem, usnehma sawu uswor: s zihninu pret tumšibu un gara apspeeschanu. Un to mehš fchai pilsehtai par winas ispelnitu gohdu waram faziht, ka wina, usnemdama ewangelijuma gaismu sawds muhros un sawa patwerimē, ir likusi pamatu, us ko Baltijas laizigā un garigā labklahschanahs wareja nostiprinatees un usplaukt. Lai gan wehlah par Baltiju wehl plohsijahs daudsejadi kara-nemeeri, un bij daschas julas un dascha ne-buhshana, tad tomehr Baltijas firdi — Nihgā — bija zaur ewangelijuma gaismu nahzis dshwibas gars, kas no schihs pilsehtas is-eijoht un par Baltiju isplatotees — Balteeschu eedshwotajus wifās fahrtās aishweenu wairak atjaunoja un darija derigus preeksch gara is-glihtofchanas un kulturās, ihpaschi preeksch sinibas un mahkslas nokohpschanas. Par to leezina kulturās ahtrā un weiksmigā usplaukschana. Bet fchee wehl ir eewehrojams, ka kulturās wiswarigee preekschmeti — siniba un mahksla — war tilai tad un tur rasheni weizinatees, kad un kur eemihnteeht, kas gar teem preekschmeteem nodarbojahs, eet sawa starpā zihnindš ar sinibas un mahkslas panahku-

meem. Wezee Greeki, kas bija pirmā kulturās tauta un kulturās isplatitaji Ciropā, bija schahdu zihninu kà kulturās lihdselli atsinuschu un kà kulturās lihdselli nokohpuschi. To ari atfihst un nokohpj wifās tautas, kas kulturu — sinibu un mahkslu sewi usnem. Atrisan Baltijas eemihnteeht kerahs pee fchi kulturās lihdsella. Un fchee atkal Nihga, kas pirmo un trescho Baltijas semkohpibas isstahdi, kà ari pirmohs un ohtrohs Latweeschu- un wehl Wahzu dseedaschanas-swehtkus sawā ruhme leel isrihkoht, parahdahs ir tagad kà zihninu-pilsehta Baltijā un — Ciropā. Bet kahda starpiba starp teem pagahjuscho gadu-simtenu un tagadejeem zihnineem!! Windš firmds laikds Nihgas muhros zihnu firdis dega naidibas un atreeschanahs leesmas, tagad brahtu mihlestiba; toreis nahwigeem eerohtscheem schwakstohst un afnihm pluhstohst kara trohksnis dimdeja, tagad meera darba un puhlina augtus isstahdoht nodimd preeka gawileshana, jaukas dseefmu- un mustlas stanas. — Al Nihga, zil skaista un patihkama tu tagad parahdees! Gohds un slawa Deewam, kas tew lika pagahjuschohs tumšibas laikus pahrlaist un tagadejo gaismas laiku peedshwoht! Gohds un pateiziba muhsu mihlam Semes-tehwam, Keisaram Aleksanderam II., kura labwehligais un zilweku-mihlotaja prahts leel puschoht ari tawas ruhmes ar rasheneem kulturās — sinibas un mahkslas — panahkumeem! Pateiziba wiseem, wiseem zeenijameem wihreem, ka dalibu nehmuschi, un wehl tagad dalibu nem pee schihs kulturās zihninu isrihkschanas un nokohpschanas! Bet tu, Nihga, kas tu, kà zihninu-pilsehta, esi til weza, kà Baltijas wehsture, plauksti allaich un kuplojees! Baltijas firds buhdama, usnem no malumalahm, no walstju-walstihm gara gaismu, sinibu un mahkslu, un isplati to par Baltijas semitehm. Tà Baltijas laizigo un garigo labklahschanohs wezinadama, esi un paleezi Baltijas gohds, lepnums un lohlojuminsch us laiku-laikeem!
F. Siewerts.

Tautas dseefma.

1.

Es redseju tautu meitu
Skaištā rohschu-dahrsinā,
Kur ta sawas willainites
Noslumusi balinaja.

2.

Renoslumsti, tu, tauteete,
Wehl faulite nenoreet;
Wehl spihd kohfchi selta stari
Pahr rohsfichu lapinahm.

3.

Nahks rudenis, nobirs lapas —
Sauls-mahiti schehlodamas;
Aiswedihš tew tauteetis,
Kà rohsfiti, seededamu. Nihserceets.

Drupas un drufkas.

Draudšibas puke ir skaista, bet tohp grausta no ne-ustizibas tahrpa. Pamasitinam „tahrps“ uswar un pukite behdigi nokar galwinu.
Sundulis.

Beidsamajā Bruhschu-Frantfchu karā tapa kahds rekrutis pee kahda leelgabala us wakti nolikts. Behz beigtahm stundahm, kad waktis bij jamaina, nebij no jaunā karaiwa ne wehsts. Behz ilgas mekleschanas wina atrada kahdā netahlā wihnusi fildamees. Balkawneeka preekschā pee atbildeschanas faukts, tas no bailehm drebedams aibildinajahs tã: „Ihfu schehlastiba! es ar wiseem spehkeem prohweju leelgabalu gan us preekschu stumt, gan atpakal wilt, bet nepaspehju. Leelgabals ne kusteht nekusteja! Weens zilweks ar wina neta newar isdariht, un ja wairak buhtu man usmahlfchees, tad jau es weens nebuhtu warejis preti atturetees. Tã tad prahtigi apdohmajees, gahju drufzin apfilditees.“ — Balkawneeks rekruti par tahdu „prahtigu apdohmaschanohs“ kreetni norahja, nofazidams, ka ohtru reisi wairs tã nenotiktu. Schoreis wehl atlaida bes strahpes. Ah...e.

Naudas-papiru zena.

Behterburgā, 13. Jūnijā 1880.

Papiri	prafija	mafaja
Pusimperialis gabala.	7,76 rubl.	7,74 rubl.
5proz. bankbiļetu 1. iklas.	93 ³ / ₈	93 ¹ / ₈
5 " " " " " " " " " "	93 ³ / ₈	93 ¹ / ₈
5 " instrīp. 5 aīņem.	—	93 ¹ / ₈
5 " premtiņu biļetes 1. emi.	231 ³ / ₄	230 ³ / ₄
5 " " " " " " " " " "	225	224 ¹ / ₂
Behterb. 5. proz. pilf. oblig.	—	—
Kreivu sem. kred. 5%o kīlu-sīm.	124 ³ / ₄	124 ¹ / ₂
Karkowas semst. 6 proz. kīlu-sīm.	98 ³ / ₄	98 ¹ / ₂
Rehwales and. bankas atz.	—	—
Leel. Kreew. dšelsz. atz.	271	270 ¹ / ₂
Rihg.-Din. dšelsz. atz.	—	151
Din.-Wit. dšelsz. atz.	—	159 ¹ / ₂
Warsch.-Teresp. dšelsz. atz.	132	131
Drelas-Wit. dšelsz. atz.	170	168 ¹ / ₂
Rib.-Wolog. dšelsz. atz.	93 ¹ / ₄	93
Mast.-Brest. dšelsz. atz.	—	105 ¹ / ₂
Baltijas dšelsz. atz.	—	107 ¹ / ₂

Viņu zenas:

1 birtawu krohna līnu	49, 55, 63 rubl. — kap.
1 " " " " " " " " " "	37 " — " "
1 " " " " " " " " " "	54, 55, 58 " — " "
1 " " " " " " " " " "	24 " — " "
1 mizu krohna līnīkstu	10 " — " "
1 " " " " " " " " " "	9 " — " "

Atbilde.

Jutšču Zahnis: Notikums nav pilnīgi derīgs preešč wispahrigas eewehroschanas. Itatru puščhchanohs un laučhchanohs trohgōs newarau list awisēs. Jeram, ta kreetnahs waldišchanas un labais gars, kas Līndes draudē wispahrigi rohnahs, tahdai nebuščhchanai padarihs galu — ari bej mušču peepahlsibās.

Katw. Aw. redaktors: J. Weide.

Sludinaščanas.

Kauzemindes pagasta-teefa ufaizina zaur ūšču wifus tohs, kureem pret to lahdā kumiga eeruna buhtu, ta pee Jaun-Šwir-lantās peederigece lautatee laudis Jūdrīks un Greta Baitin — pee ūščejenes pagasta peerakšito Mahrīnu, Mahrīna behtu, Palod (šim. 1863. g., 10. Nowemberi) adopterē (behtna weetā peenem), — lihdi 21. Jūnijam 1880. g. ūščē peeteiktees un ūščas eerunas uščohi, jo wehlat neweenu neklauščis, bet adopterēščanu apstīprinahs. Kauzemindē, 31. Maijā 1880.

(N. 82.) Preeščhehd.: J. Padehl.
(S. W.) Strīhw.: Grants.

Krohna Duhrās pagasta-teefa ufaizina wifus tohs, kureem no preešč 2¹/₂ gada nomirušā Duhrū Westeru-mahju ūščineka.

Behtera Angera
atštahāhs mantibas lahdās taiņas parahdu praščhchanas buhtu, un tāpat wifus tohs, ūščē nomirušājam buhtu to parahdā palīkūšči, — tant weenigā ūščini leetā nolīktā terminā, 2. Jūlijā, pee ūščihš pagasta-teefas peeteiktees, jo ūščebatu neweens parahdu praščhchanas wairis netīks klauščis, un parahdu neekī tiks strahpeti pehz lituma.

Duhrās, 28. Maijā 1880.
(N. 102.) Preeščhehd.: J. Goldmann. †††
(S. W.) Strīhw.: Delwīsch.

Strundās pagasta-walbe dara zaur ūščo ūščinam, ta galwas-naudas mafatajus par 1880/1881. gadu Strundās, Strundās meščhčunga- un Strundās mahjītafa pagasta 19., 20. un 21. Jūnijā f. g. klāseerehs, un fa klāseerechanas-lītes preešč hatra peedalgā eestāišchanas lihdi 5. Jūlijam f. g. pee wīnas buhs īstīstās, un fatris pagasta-lohželīks, kuršč ar klāseereščanu nebuhtu meerā, ūščini laikā ūšču nodohmato ūščbību pee peenahšmahs ūščraugu-teefas war peenest. Pehz tam klāseereščana dabuhs lītumīgū ūščebu (štat. pagasta-lītumu § 14) un neweens wairis netīks klauščis.

Ščo lai nem wehrā!
Strundās teefas-namā, 17. Maijā 1880.
(N. 575.) Pag.-w. weet.: K. Weinbach.
(S. W.) Strīhw.: G. Necker.

Kalps Mahrīnāch Apenit ir 20. Nowemberi 1871. gadā dšimūščo

Zahni Girgenū,
ūščineka Zahna Girgenā un wīna ūščemas Annas behtu, meščiga behtna weetā peenem; — krohna Wīrchu-mūščas pagasta-teefa, Jannielgawās aprīnki, ufaizina tam-beht wifus un īstātru, kam lahdā pretruna buhtu pret ūščo adōpīciju, ūščas eerunas wehlatāis lihdi 4. Jūlijam f. g., kuršč par behtlamo īščehgščanas-terminā nolīkt, pee ūščihš teefas peenest; pehz ūšči termina peemeldetāhs pretoščhchanāhs netīks wairis eewehrotas, bet adōpīcija apstīprinta.

Wīrchu-mūščas pagasta-teefa, 31. Maijā 1880.
(N. 411.) Preeščhehd.: J. Kalwīschly.
(S. W.) Teef.-str.: A. Straušč.

Kad Salbus Submalu ūščineeks Wīlis Lawendels ir miris, tad teef no Salbus krohna pagasta-teefas wīfi tee ufaizinati, kuri mirejam to buhtu parahdā palīkūšči, jeb kureem no wīna lahdās taiņas praščhchanas peenahstohs, — 30. Jūnijā f. g. ūščeitā meldeetes, kuršč par weenigā īščehgščanas-terminā nolīkt, un ūščas parahdu īščehgščanaht un praščhchanas peemeldeht, jo wehlatā neweens wairis netīks klauščis, bet muščhīga klūzēeščana ūščlīta, un ar parahdu ūščehpeem tiks pehz lītumeem darīhs.

Salbus teef.-namā, 30. Maijā 1880.
(N. 344.) Preeščhehd.: M. Pohle.
(S. W.) Teef.-strīhw.: Kūlpe.

Krohna Emburgas pagasta-teefa (Dohbeles apr.) ufaizina zaur ūščo wifus tohs, kureem buhtu lahdā pretruna, ta pee Sal-gales pagasta peederīgā atraitne Dahlbergu Greta — ūščas mirušāhs mahšas Dahlbergu Trīhnes behtu, Zahni, kura wezatee Dahlbergu Zahnis un Trīhne ir nomirušā, un pee Salgales pagasta bīja peederīgā, — behtna weetā peenem, lihdi ūščini leetā nolīktājam behtlamo īščehgščanas terminā, 31. Jūlijam f. g., ūščē peeteiktees, jo pehz ūšči termina wairis neweens netīks klauščis.

Emburgā, 7. Jūnijā 1880.
(N. 370.) Preeščhehd.: J. Artmans.
(S. W.) Strīhw.: M. Baumann.

Mīhzes pagasta-walbe īstīks jaunū pagasta **ūščoblas-namā** uščubhwi 17. Jūnijā f. g. ūšč masāščohščhchanā, — tambeht buhwes ūščehmei teef ūšč tefto deemu ūščē laipni ufaizinati, ar to peeščhmejumu, ta buhwes nolīhgumi ūščē katrā darbā-beenā eestāitami.

Mīhze, 3. Jūnijā 1880.
Pagasta-wezafais: B. Pidel.
(N. 390.) (S. W.)

No Aurumūščas pagasta-teefas tee pee ūščemeles pagasta peederīgais **Anšis Trenliebs** ufaizinahts, 25. Jūnijā jeb 2. Jūlijā f. g. pee ūščihš pagasta-teefas meldeetes un ūšč Aurumūščas Mas-ūščhchanā ūščineeka pret wīnu peenestō ūščbību doht atbīdi; ja nemeldeetes, tad tiks atīhīs par wainīgu un ūščrečē pehz lītuma.

Aurumūščas teef.-namā, 6. Jūnijā 1880.
(N. 68.) Preeščhehd.: G. Freymann.
(S. W.) Strīhw.: G. Barup.

Krohna-Mehmeles pagasta-teefa zaur ūščo ūščinam dara, ta ūščejenes Matschemu-mahju ūščineeks, Mīkelis Matschens, pagahjuščā ūščemā ar nahwi aīgahjīs, un ufaizina tabeht wifus minetā Mīkela Matschena parahdu dewejuš un parahdu nehmējuš, wīwehlatāis 30. Jūlijā f. g. ar ūščahm praščhchanā un parahduem ūščē meldeetes; aiādi tee, kam no ūščā nelāika kas nahstohs, to wairis newarehs atdohht, un tee, kas wīnam to parahdā buhtu palīkūšči, lītumīgā strahpē kīrīhs.

Kr.-Mehmelē, 10. Jūnijā 1880.
(N. 99.) Preeščhehd.: J. Bergmann.
(S. W.) Teef.-str.: Jūnis.

Suhrū pagasta-teefa ufaizina zaur ūščo wifus, kureem lahdā pretruna par to buhtu, ta pee Suhrū pagasta peederigece laulatee laudis Behteris un Bille Wīhle, kureem neweena behtna naw, pee ūšči pagasta peederi-foščo ūščdama un Annas Jaunsem 1. behtu, Mīkeli, behtna weetā peenem, ūščahdu pretrumu lihdi 27. Augustam f. g. pee ūščihš teefas peenest. Pehz ūšči termina neweens wairis netīks peenemts, bet adōp-teereščana, tā lītumi atwehl, wīsgalīgi nolīhgta.

Suhrās, 4. Jūnijā 1880.
(N. 79.) Preeščhehd.: K. Wīedan. †††
(S. W.) Teef.-strīhw.: Rosenber.

Naktī ūšč 3. Jūnijā f. g. ir ūščadū-mūščas pagasta klāseeneku ūščineekam weens melns firgs, 12 gabus wezs, wehrtībā no 60 rubl. f., no ganibahm nosagts, un tai weetā weens behts, wezs firgs, no mafas wehrtības, ūšč wīna ganibahm tai pašā naktī eeradees; — tam, kas par ūščo firgu lahdū peerahdīščanu ūščē war peenest, kur wīnšč dabunams, teef ūščlīhts

10 rubl. fudr.
pateizibas-mafas.
Tas, kam atštahāhs behrais firgs peederetu, teef ūščizinahts, 4 nedēlu laikā ar ūščahm klādrām peerahdīščanā ūščē meldeetes, jo pehz ūšči termina ar ūščo firgu pehz lītumeem darīhs.

ūščadū-mūščā, 12. Jūnijā 1880.
(N. 14.) Preeščhehd.: K. Braunberg.
(S. W.) Teef.-strīhw.: G. Šchwan.

Ūšč zeen. Tufuma aprīka-teefas pawehli teef no Stuhru-mūščas pagasta-teefas zaur ūščo ūščinams darīhs, ta 23. Jūnijā f. g. no aīschegūščā Stuhru-mūščas ūščegleekla Kreienbrīgā atštahtee ūščegē, un prohti:

60,450 krohna-ūščegetu,
5000 brahka-ūščegetu un
30,000 nededšm. ūščegetu
— pret klādrū aīšmāšču Stuhru-mūščas ūščegetu-zepl wairatšohščhchanā tiks pahrdohi.
Stuhru-mūščā, 31. Maijā 1880.
(N. 22.) Preeščhehd.: F. Wē.
(S. W.) Teef.-str.: F. Stobbe.

Peē Leel-Wīzawas pagasta peederīgā meita

Dahrta Neuland
ir nomirūšā un masā wehrtībā ūščstahwoščū mantību atštahjī, — tambeht teef no Leel-Wīzawas pagasta-teefas nomirejas ne-šinamā weetā dšihwodame rabi ufaizinati, 28. Jūnijā f. g. ūščeitā peeteiktees un ūščas mantōščanas-teefas peenest, jo wehlat neweens netīks wairis peenemts.

Leel-Wīzawā, 22. Maijā 1880.
(N. 84.) Preeščhehd.: J. Gahšča.
(S. W.) Teef.-str.: A. Allen.

Abgūlbes pagasta-teefa, Dohbeles ap- rīnki, ufaizina zaur ūščo it wifus tohs, kuri nomirušā, pee ūšči pagasta peederīgā atraitnē

Anlīhsei Ohšol
to parahdā palīkūšči, tā ari tohs, kureem pee Anlīhšes Ohšol atštahāhs mantības lahdās tāinas praščhchanas buhtu, ar ūščahm praščhchanā un peeneščanā lihdi 3. Jūlijam 1880. g., kuršč par weenigā īščehgščanas-terminā nolīkt, pee ūščihš pagasta-teefas meldeetes. Wehlat netīks neweens wairis klauščis, bet katram muščhīga klūzēeščana ūščlīta un ar parahdu ūščehpeem pehz lītuma darīhs.

Abgūlbes pag.-namā, 6. Jūnijā 1880.
(N. 55.) Preeščhehd.: K. Šlawe.
(S. W.) Strīhw.: G. Barup.

Superdentes pagasta-walbe (Superiten- dentenhof Sem.-Beru.) dara ūščinam, ta īščejenes magastines

67 mehri rudšu,
57 mehri meeščū
un
6 mehri anšu

27. f. g. m., pulkt. 10ds no rīhta, Superdentes-mūščā wairatšohščhchanā tiks pahrdohi.

ūščitēs, 14. Jūnijā 1880.
(N. 84.) Pag.-wez.: J. ūščrents. †††
(S. W.) Strīhw.: M. Baumann.

ūščahšeece, pee Jaun-Platones pagasta (Kursemes guberā, Dohbeles aprīnki), peederigece pagasta-lohželīks, tā:

- 1) Šahrīš Leitis,
- 2) wīna behts Trīščhahnīs,
- 3) Geberts,
- 4) Dahwūs Anšis Šprohge,
- 5) Geberts Jannjohū, dīščleris,
- 6) Dahwūs Birgel,
- 7) Janīs ūščwee,
- 8) Anšis Beetin, kūrpeeks,
- 9) Geberts Štulge,
- 10) Zahnis Pez,
- 11) Anšis Škufar,
- 12) Šahrīš Janīs Neuland,
- 13) wīna tehwos Janīs, un
- 14) Jāhšeps Wīwalds —

ir ūščam pagastam wairat gabu galwas-naudu- un labību parahdā, — tambeht wīšas pilšehtu- un lauku-walbes laipni teef lūhgts, augščam minetohs žilwekus bej rīktīgahm pašem nepeetureht, bet wīnūs, kur tahdi atrohāhs, ūščinam ar eestīgi Jaun-Platones pagasta-waldīščanai pee- fūhtīht.

Wez.-Platonē, 26. Maijā 1880.
(N. 97.) Wezafais J. Šierul.
Teef.-str.: A. Allen.

Sludinājums.
Zeen. publīkai zaur ūščo padewīgi ūščo, ta no ūščas wezāhs dšihwojāmahs-wee- tas ešmu ūščahjīs un tagad dšihwoju

wezajā pīščhčunga namā,
pee tīrgus-platšča, Wauščā.
G. Šlanne,
kūrpeeks.
Kulama maščhine.
Weena lohti laba dšelu ūščehpe-lūlamā- maščhine un mafa wuzmaščhine teef pahrdoh- dohtas ūščdohes mahjītafa-mūščā, pee klūbigas.

Jannpilneekem!

Bar sakumu-swehtku skaitu irihkotajam ohtā wafaras-swehtku beedā un laipnu usnemšānu un atwadisjanohs, wiewairat swehtku irihkotajam, isjaka daubslahrtigu pateikšanohs
Diwi Strasdenekki.

Sludinajums.

Zeen, publikat zaur scho sinamu baru, ka pee manis, **Bauška, Kaufmana** Blankensteina tga namā, pee tirgus-platšča, war gatawus

lungu-

dahmu jahbatus

par mehrenahm zenahm dabuht; ari apstelschānas preeksch schi darba peenemū un ahiri ispidu.

M. Blumfelds,
kurpneeks.

!Zehkabitate, pee Kapeta!

Superfosfatus

kā ari labakahs

Steiermarkas isfaptis,
ahrsemju arklus, linu-dijās, Rihgas schpirtu un wišadus zitus

schnapsus

— peebahwā Raffels Meyersohns
pee tirgus-platšča.

Kuldigā

pahrdohd par wislehtafahm zenahm ishtahs

Steiermarkas isfaptis,

kā ari

Adlera arklus

M. F. Lapinskys,
pretim Latw. bajnizai.

Labako

Anglu zementi

preeksch muhreschānas, un

Anglu keegelus

pahrdohd

J. Martinelli,
Zelgawā.

Jannekli un sehni,

kas Zelgawas skohlas apmekle, war ruhmi un pahrtiku atrast Behtera-eelā Nr. 7. Klakhtalas sinas turpat pee Wegner kndses.

Skohleni

teel ruhmi un kostē nemti pee kaleja-meistera Brücksteina Zelgawā, Behtera-eelā Nr. 1.

Zelgawas Latw. beedriba

pirmo reisi isbrauts

salumōs

us Kr. Wirzaw. jauko mescha-dahrsu — pa wezajeem Zahneem, 24. Junijā.

Swehtki eesahfkees pulkstien 2ds pehz pusdeenas. Buhs laba musila, jaukts dfeekmu-fohris, watarā leeliska ugunošchana dahrsā un

balle

zitr. herzoga pili. **Makša dahrsā** — tik beedreem, kā nebeedreem: wihreescheem 30 kap., seeweesehem 20 kap.; **balle:** beedreem un beedru kandibateem 50 kap., wimu dahmahm 25 kap. Nebeedreem 1 rub., wimu dahmahm 50 kap. — **Zaunus** beedrus warehs ari turpat Wirzawā usdoht pee kafes, un tee tab tuhbal baidihs beedru teekšas. Behreem, wezumā lihbs 12 gadeem, naw nekās jamakša. Par labu bufeti ir gahdāhts; zenas lehtas un zeeti nosazitas. Swehtku beigās ohtā rihā, pulkstien 4.

Zelgawas Latw. beedribas
lahrtibas-komistja.

Kursemes ekonomiskahs beedribas semkohpibas zentral-kantoris pahrdohd no sehgera:

13—14% superfosfatus

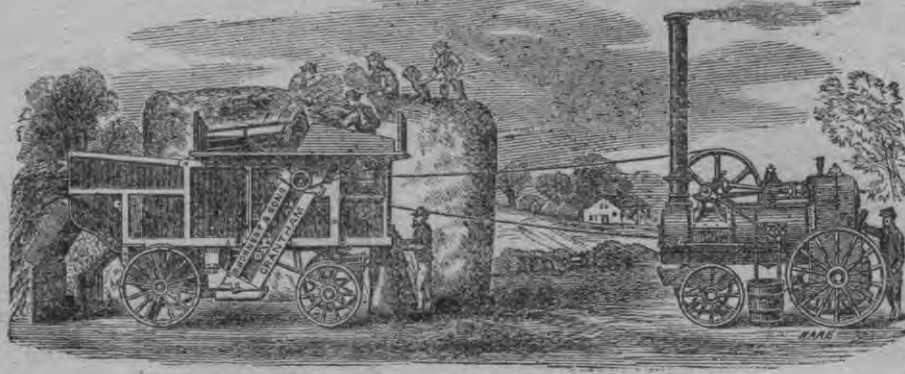
apatsch politechnikas ismekleschānas-stanzijas kontroles,

plaujamahs maschines, sirgu-grahbeklu-

un zitas maschines.

us wifahm leelahm ishtahdehm.

Wirmahs gohda-algas,
Selta medakas,

Wirmahs gohda-algas,
Selta medakas,

Richard Hornsby & Sons,

Grantamā, Anglijā.

Lokomobiles un damf-kulamahs maschines.

1878. g. Parise 2 selta medakas.

Gley & Fritsche,

Rihgā, leelajā Zehkaba eelā Nr. 4.

Schehlkinu- un brandwihnu kantoris is Rihgas.

Wiseem trohdneekem, fainneekem, draugeem un pashtameem daru sinamu, ka es

schehlkinu-, rumu-, balsamu- un wifadu brandwihnu kantori, no fawa pascha fabrika is Rihgas, tē Zelgawā, fawā pascha namā, pee tirgus-platšča (agratajā grahmatu-bohdē, **Reyhera** lunga namā), ešmu ceriktejis, un pahrdohdu mineto prezī par Rihgas fabrika zenahm.

Ar zeenišchānu

J. Grause.

P. van Dyl, Rihgā, smilšchu-eelā.

Clayton'a lokomobiles un kul. mach. Packard'a superfosfati, augst. u. wided. gr., ar preefoblitā labuma apgalwošchānu, tā kā ari kaulu- milti, kali- mehšli, tschili- salpeteris, un wifadās zitas lauffainneezibas maschines un rihki, maschinu- eka, dšenoschās fiksnaš.

No Wihtinu pagasta-waldes teel tas muhneeks

Wilhelm Zebergis

usajināhts deht pabeigšchānas tā usnemta Wihtinu skohlas-nama buhwes 30. Junijā sch. g. pee darba eerastees, jo zītadi tas pabeigšchānas darbs zitam amatneekam nī wina rehlinumu tiks usdohts.

Wihtinā, 16. Junijā 1880.

Pagasta-wezakaš: K. Klawing.
(Nr. 139.) (S. W.)

Pensioneri

atrohn laipnu usnemšchānu pee Strasding kndses, Zelgawā, Behtera-eelā, behtera-meistera Grosša namā.

Zaunekles,

kas Tutuma skohlas apmekle, atrohn laipnu usnemšchānu Wez-Mohku-eelā Nr. 30, pretim Berg itndšes skohlai, jaunajā ehbergi, apatschā, pa kreiso rohku.

Swehtdeen, 22. Junijā sch. g.,
irihktohs

salumu-preekus

Maudites Ramiku biršē.

Cesahkums pulkstien 3ds pehz pusdeenas.

Tuwakas sinas zaur programeem.

Zsrihtotaji.

Kursemes bischkohp. beedribas

I. nodala

isees 6. Julijā sch. g.

salumōs

Schlibes Strautinu-mahju biršē.

Cesahkums pulkstien 3ds pehz pusdeenas.

Ge-eeschānas-makša: wihreescheem 40 kap.,
seeweesehem 20 kap.

Preekschneeziba.

Wistū dseed.-beedriba

isees

Zahnu-deenā, 24. Junijā sch. g.,

salumōs

Wistū-muišchās jautajā parkā. Dfeeda-šchāna, danzošchāna, laba musila, bufete un ugunošchāna. Cesahkums pulkst. 3ds pehz pusd. — Ge-eeschānas-makša: kungeem 30 kap.; kundsehm 20 kap.

Zsrihtotaji.

Kalnamišchās (Hofzumberge) dfeeda-
taju-fohris isees

salumōs

— pee Sweedru kalna, swehtdeen, 6. Julijā 1880. g., pulkst. 3ds pehz pusdeenas. Tuwakas sinas programōs.

Dfeedataji.

Kā swehtku-dahwana

Latweeschu ohtrajeem wišpah-
rigajeem dfeedašchānas = sweht-
keem Rihgā ir nule Schnaken-
burga apgabdbā, Rihgā un Zeh-
pata, isnahkusi un wišās grahmatu-
bohdes dabujama:

Liga

no

J. Lautenbacha.

(Zusmina.)

60 kap. dahrga.

Bar schā dfeisu-krahjuma labumu pilnigi leezina muhju pashtamā ralsneeka wahrs, un grahmatas drukas apgabdatajs ir no fawās puses par schihs grahmatas glihtumu wifadi ruhpeees, lai wina buhtu swehtku zeenigā apgehrbā.

Nupat palita gatawās un wišās grahmatu-bohdēs dabujamas schahdās grahmatas:

Dfeemas preeksch jaunem un wezeem, trihsbalfigas, no J. Zimmermana; makša 60 kap.

Mafais behglis Ludwikis. Stahšis, bilšchotā wahkā, latwiski no K. Stahlberga; makša 20 kap.

Zwans Ginkows. Stahšis, bilšchotā wahkā, latwiski no K. Stahlberga; makša 15 kap.

Lapfa Kuhminsch, 4. meteens; makša 50 kap.

C. Sieslack.

Wišās grahmatu-bohdēs dabujama:

Mahju-skohlotajs

ieb

palihgs wezakeem

pee kristigas behrnu-audsinaschānas

Latweeschu behrnu wezakeem

šaraktihs un dahwinahšis

no

D. Platšča.

Makša 50 kap. šubr.

Rahditajš: Par sinu zeen. lasitajeem. Šahds wahrds par semkōhpibas beedribahm. Par satu ehdamo (fehku). Šahdi širgi pafaulē 2c.

Par sinu zeenigeem lasitajeem.

Ņeweena semkōhpju-tauta newar istikt beš semkōhpibas laikraksteem; semkōhpibas laikraksti ir peeskaitami pee teem lihdselkeem, no kureem war zeltees semkōhpibai jo leela šwehtiba. To eewehrojoh, „Latw. Awises“ preekšch gada laika šahla „semkōhpibai un šaimneezibai“ beeschaf, nekā šenak, atwehleht weetu šawās šleijās. * Zaur šcho jauno eegrohsijumu „Latw. Awises“ peedšihwoja daschu preeku, bet ari daschas nepatīšchanas; daschu preeku, jo dasch semkōhpis ir par to pateizees un luhdsis, lai mehš jo wairak apšerahdajam šcho „darba-lauku“, kas ilgi gulejis atmatā; daschas nepatīšchanas, jo zeen. šinotajeem un lihdsštrahdneekem, kuru škaitš wairodamees wairojahš, us šawu teizamo peesuhrijumu išeetakšchanu brihšcham waijadseja pa-ilgi gaidiht, un daschureis pat pawifam nefagaidija — tikai tam deht, ka „semkōhpiba un šaimneeziba“ pildija labu gabalu awiše. Tad ari „semkōhpibas un šaimneezibas“ deht bij japa-ihšina „šahstu nodala“, ko zeen. lasitaji un zeen. lasitajas buhtu labpraht redsejuschi garaku. Lai nu weeneem un ohtreem gan daritu, „Latw. Awises“ „semkōhpibai un šaimneezibai“ šawā dišchajā lapā us preekšchu wairš ne-attaus weetas, bet dohs ih pašchu peelikumu. Ar šcho nummuru šahkotees, peelikums isnahšš pahrnedekahm, un buhs tikpat leels, kā šchis peelikums. Tā tad „Latweefchu Awises“ us preekšchu ari šchini šinā wehl wairak eewehrohs to, kas Latweefcheem ir waijadšigs un leeti der. Pee šchi muhfu mehrka šasneegšchanas mums palihdsehs ne wis ween Bez-Sahtu semkōhpibas šlohlas direktors, Šintenis'a kgs, bet ari wehl zi ti eewehrojami un mahziti Baltijas semkōhpji, kas pašchi no šewis ir laipni peedahwajuschees par lihdsštrahdneekem. — Semkōhpibas laikraksti mehds pee wišahm tautahm buht, — jo lehti, jo ari tee semkōhpji, kam maš pee rohkas, grib par semkōhpibu ko lašiht. Lai nu ari pee mums tāpat buhtu, „Latweefchu Awises“ paleel tikpat dahrgas, kā lihds šchim. — Wehlamees, ka Latweefchi šcho peelikumu laipni usnemtu!

Šahds wahrds par semkōhpibas beedribahm.

Šchis gadu-šimtenis jeb. labal šakoht, pehdejee gadu-dešmiti ir bijušchi lohti ijdewigi preekšch beedribahm. Kas gan eespehtu peesfaukt pee wahrda wišas beedribas, kas zehlušchahš minetā laika?! Mašas un leelas, — beedribas ar lab darigeem noluhkeem, un beedribas, kas kalpo-

ohmaligai, jautrai dšihwei un kahtigeem, šmalkeem preekeem. Šchini šinā mums teescham naw truhkuma, un tikai waram wehletees, ka beedribas lohzeekem isdohtohš, panahkt minetohš noluhkus, un allasch waretu preezigi zaur šcho muhšcha-laižinu — eet un deet! Bet mums wehl truhktin truhkt beedribu, kas nekerahs pee „mazina“ un „wezā krahjumina“, bet kas pa-

wairo deenischko maifiti semkophjeem, pee kureem mehš Latweefchi pa leelakai dafai peederam; un fchihs beedribas ir — semkophibas beedribas. Zif derigas semkophibas beedribas, to redsam wifās tais semēs un walftis, fur semkophiba jo discheni plaukst; semkophibas plaukščana un semkophibas beedribas eet rohku-rohka. To atsihst ari muhsu Walfts, jo ir fastahdihts, un gan tiks drihs apstiprinahts — likums par semkophibas beedribahm jeb laulfaimneeku fapulzehm (stat. Latw. Aw. № 24.). Pehz fchi likuma tilfchoht wifa Giropas Kree-wija (isnemohht Pohlu-semi) eedalita 12 laulfaimneeku apgabalōs; pee katra apgabala peedereschoht 3 lihds 6 gubernas. Sapulzes tilfchoht noturetas pehz rindas apgabalu gubernu-pilfsehtās apalšč weetigā gubernatora fga wadischanas. Tad wehl buhschoht ifgadus wis-pahriga fapulze Pehterburgā, pee kuras nems dalibu apgabalu fapulftschu weetneeki. Lai nu ari fchis zeramais eegrohsijums no Walfts pufes ir lohti swariga leeta, par ko japreezajahs, tad tomehr — mums schkeet — fchihs leelahs beedribas jeb fapulzes nepanahls pilnigi fawu mehrki, ja paliks weenas paschas, t. i. bes masakahm apalšč-beedribahm jeb -fapulzehm. Kā upe teef weenmehrr leelaka un straujaka, kad masee strautini winā eetek eelščā, tā ari leelahs fapulzes jo felmigaki strahdahs, kad atfpeedifees uf kahdahm masakahm beedribahm, no winahm pahrfpreefchamo materialu, panahkumus, peedfihwojumus, wehleschanahs un t. j. pr. fakrahdamas. Leelajahm fapulzehm jastahw dsihwā fakarā ar mafajahm. Pee leelajahm fapulzehm, un pee wispahrigahs fapulzes Pehterburgā — nems dalibu, kā jau war nopraft, leelgruntneeki, kas wairaf mahziti, un tamdeht labaf fapratihš to walodu, kuru runahs gubernas-pilfsehtās un Pehterburgā. Baltijas mafgruntneekem — Igauneem un Latweefcheem — kas gan newarehs pilnigi, un, ja dauds, warehs tikai reti isteikt fawas dohmos uf min. leelajahm fapulzehm, waijadsetu dohtees kohpā masakās semkophibas beedribas, kuras eefpehtu ne wis ween zits zitam padohmu, rohku un palhdftibu sneegt pee semkophibas darbeem un

jautajumeem, bet ari eefpehtu fawus nolehmu-mus un fawas wehleschanahs zaur leelajahm fapulzehm dariht finamus Wisaugstakā weetā deht laipnas eewehrofchanaš. — Pehz muhsu dohmahm Baltijas gubernahm buhtu jadalahs ihpaschōs apgabalōs jeb aprinkōs, no kureem katra waijadsetu buht weenai semkophibas beedribai. Kursemē p. p. waretu pehz fawa leeluma semkophibas aprinki fakrist kohpā ar tagadejeem aprinka-teesu aprinkeem.

Sihkal nerunajohht par wiseem labumeem, kas zeltōhs no tahdahm „aprinku semkophibas beedribahm“, gribam peemineht tikai weenu weenigu labumu, prohti to, kas sihmejahs uf semkophibas mafchinehm. Wiseem finama un pasihstama leeta ir ta, ka semkophibas darba-fpehki (strahdneeki un strahdneezes) paleef ar ifklatru gadu dahrgaki: — weena dafa jauno, ftipro zilweku aifseet pilfsehtās, tur pelnitees; ohtra dafa pehz eeguhtahm augftakahm mahzibahm dabu schim brihscham zaur fawahm mahzibahm labaku pahrtifschanu, nekā no semkophibas. Tā tad treschā dafa war few weetas ismekletees par jo leelu lohni. Schi fadahrdfinatā darba-fpehka deht semkophjeem jakerahs pee mafchinehm, ja negrib palikt kaunā jeb kript bankrotā. Mafchines ir palikuschas par strahdneeku jautajuma ifschkibrejahm ne wis ween pee leelgruntneekem, bet ari pee mafgruntneekem. — „Bet kuras un kahdas mafchines lai pehr?“ Tā dasch faimneeks jeb mahju ihpaschneeks jautahs. Latweefchi ir prahtigi un apdohmigi laudis, kas siwenu labpraht nepehrf mafā; wini grib redseht, ismehginahht un pahrleezinatees, waj leeta, ko dohmā eegahdaht, ari teefscham ir laba un deriga. Bet kā lai to isdara? Reweens negrib isdoht pulka naudas par kahdu mafchini, kas preefch mums warbuht naw deriga, un tamdeht drihs jaleef pee malas. Tapehz daschas mafchines, kas mums atnestu leelu labumu, ir un paleef swefchas. Zaur semkophibas beedribahm fchi leeta grohsiht pahrgrohsitohs: ifklatris semkophibas beedribas lohzeklis dohtu pa rublam, pusrublam u. t. j. pr.; beedriba nopirktu finamo mafchini, un to ismehginatu. Pehz tam pahrhohtu fawā

starpā pahrsohlitajam, un ja teesham kahds masuminsch no aismakfatahs naudas istrukhtu, tad tas preeksch wiseem beedribas lohzeekteem nebuhtu nekas. Tahdā wihsē mehš eepasih-tohs ar daschu-daschadahm maschinehm — bes faut kahdas eewehrojamas paspehles.

Ikkatras beedribas firds un dwehsele, beedribas dshwiba — waj ari nahwe — ir winas preekschneeks jeb presidents. Kā preekschneeks wada, tā beedribas lohzekti eet. Semkohpibas beedribas presidentam wajag pascham buht kreetnam semkohpjam, jo ikkakra beedriba nihltin nihls, kad nestahwehs apaksch leetas prateja wadischanas. — Wihri, kas peeder pee daschahm tautibahm, kohpj Baltijā druwas un laulus; semkohpibas beedribas buhtu jaweenojahs wisahm tautibahm un wisahm gruntneeku schkirahm, un jaleel pee malas wisi ziteenti un jautajumi, lai tee buhtu, kahdi buhdami. Semkohpibas beedribas presidentam ari jabuht wihram, kas ne wis proht sawu fainneezibu pareisi west, bet kas labi mahzihts semkohpis, un kas ir eepasinees un weenmehr wehl eepasihstahs ar ahsemju semkohpibas un fainneezibas buhschannu. Rohka masgā rohku; zilweks mahza zilweku un — tauta tautu.

Bar satu ehdamo (fehku).

Ikklab peedsihwojumi, kā ari siniba ir tani sinā weenis prahtis, prohti: ka jalsch ehdamais (sahle jeb fehks) baro labak, nekā seens, ko no tahs sahles dabu. Sata bariba, ko war weegli sagremoht, ir bariba, ko daba pati dohd lohpeem. Schi bariba naw flahdiga; un war tikai tad buht tahda, kad to lohpeem dohd nepareisi un nekahrtigi. Tamdeht semkohpjam wajaga buht labi usmanigam, kad lohpeem dohd satu baribu; ihpaskhi prahtigi japahreht no kaltetas baribas us satu, ja grib, lai baroschana neteek kaweta. Ir leela leeta, fewischi pee teleem un slauzomeem lohpeem, kad lohps paleek ihfā laikā wahjaks un dohd masak peena, jo pasaudeto labumu atdabusī tikai par nedelahm, pat par mehnescheem, un par to laiku istehresi dauds baribas, kas buhtu pataupita, ja pee laika

buhtu pareisi ehdinajis jeb barojis. — Kur lohpi mirst badu zauru seemu, un kur pawafari azis isplehtuschē gaidam us katru sahliiti, kas usdihgīt, tur, sinams, naw ko bihteēs, ka no saufas baribas us satu baribu pahreijoht — lohpan ees labums masumā; jo tur no lohpa labuma newar ne runaht. Schē runajam tikai par tahdahm fainneezibahm, kas brangi boro ari par seemu. Tahdās fainneezibās ir baribas mainischana no leela swara. Zil drihs lohps, kas labi barohts, paleek wahjaks un weeglaks, ja kaltetas baribas weetā sahlt us reisi doht satu baribu, ir Dr. Zul. Lehmanis eewehrojis:

Divus jaunus wehrschus, kas bij kreetni baroti par seemu, un — zaur-zaurim nemoht — katru deenu ikkatris 1¹/₂ mahrz. bij palizis smagaks, sahka no 22. Maija baroht ar satu ahbolinu, tik — zil wehrschē wareja apest. Lihds 24. Maijam, t. i. pehz trim deenahm, weens no wineem bij 9, ohtris 17 mahrz. palizis weeglaks, un gandrihs tik pehz trim nedelahm — 9. Junijā — bija abi atkal tikpat smagi, kā 22. Maijā. Tā tad wis par tahm 19 deenahm apehdinahts ehdamais nebij dewis nekahda labuma.

No saufas baribas us satu baribu pahreijoht, kahdu laiku jajauz sakai baribai saufa klahht, waj ari pastarpam jadohd klahht druszin saufas baribas. Ja lohpi eet us ganibahm, tad jadohd rihts un wakarōs saufs ehdamais, un ja stalli baro ar satu baribu, tad tai japeejauz klahht druszin seena, waj ari salmu. Tas teescham ir ja-eewehro, kad saufu baribu grib pahrmainiht ar satu. Bet schē wehl weena leeta japeemin, ja pee sata ehdamā grib ustureht un pawairoht lohpa labumu, bes ka ischkehrde baribu, — prohti: jaskatahs ari us tam, zil laba sakā bariba ir, un kahdahm baribas-datahm wajaga buht eeksch ehdamā. Jaunai sahlei, jaunam ahbolinam, un wiseem jauneem augeem, ko lohpeem dohd satūs, ir dauds slahpekta. Jaunā sahle, jaunā ahbolinā un jaunās lehžās (t. i., kad wehl naw seedejuschi) rohnahs 100 mahrzinās baribas kahdas 25 lihds 34 mahrz. tahdās baribas, kurā atrohnahs dauds slahpekta; tahm zitahm 75 un 66 mahrz. naw slahpekta.

Lai bariba atnestu lohpan wairaf labuma, baribâ waijag buht 5 reis masaf tahdu baribas-dafu, kuzâs flahpeklis atrohnahs. Laba bariba ir ta, kuzâ atrohnahs no 100 mahrzinahm gan mas 17 mahrzinas baribas ar flahpeklit un lahdas 83 mahrz. bes flahpekta. Ja nu lohpan dohd par dauds safas baribas ween, tad scho labo baribu zaur to isschlehrde. Daschâs fainneeziabâs, kur par seemu ar salmeem ween baro, ir atkal pawisam ohtradi. Ar tahdu baribu lohps newar sewi ustureht, turpreti winam janem no ta labuma, ko par wasaru eekrahjis, un paleef tamdeht wahjsch. Labuma no tahdeem wahjeem, isdehdejuschcem lohpeem newar gaidiht, un ja no teem isspeesch lahdu piliti peena, waj ari ar nuhju dsen pee darba, tad tas peens un darbs ir scho lohpinu pehdigahs asinis, kas teem ja-atdohd, tapehz ka neprahtiga fainneeziaba neprata labâ laikâ aistaupiht baribu preeksch fliktakeem laikeem.

Scho baribas aistaupischanu war panahkt, ja tapat dara, kâ no saufas baribas us satu pahreioht. Pee 3 lihds 4 mahrz. safas baribas peejaug 1 mahrz. falmu. Labaf ir, kad baribu (sawfu un satu) sakapatu jeb fa-ekfeletu dohd lohpeem; tã war ar to paschu baribu ilgal istikt, jo kattris semkohpis sin, ka dauds baribas eet kahminâs, ja lohpeem neleef preekschã tikai pa drufzinai ween. Satu baribu dauds us reisi sakapaht naw labi, tapehz ka ar laiku ta war palikt lohpan flahdiga. Ari nebuhs safas baribas dauds us reisi sapkaut un sakraut leelâs gubâs, bet japkauj wismasakais trihsreis deenâ, un tad plahnî ja-usflahsta us kohleem, waj redelehm, lai wehjsch labi zauri puhsch; tã ja-usglabâ lihds barojamam laikam. Behz safas baribas nebuhs lohpan tuhliht doht dsert.

Wehl japeemin, ka sata bariba, lai ta buhtu waj sahle, waj ahbolinsch u. t. pr., jo ilgal stahw, jo nespehzigala paleef. Jo wezata bariba, jo zeetaka ta paleef, — jo grubtak ari sagremohht, un dohd jo masaf labuma un spehka. Ja rahdahs, ka lehjas ar ausahm tad labaf

baro, kad pilnigi nobreeduschas, tad tas nahf no graudeem, kas falmôs, — un schê ihpaschi ir baribas isschlehrdeschana, kad nesakapã tahdus falmus, kuzâs graudi rohnahs, jo lohpi graudus islasa un falmus welk sem kahjahm.

Weidsoht japeesihmê, ka flahbâs, purwainâs weetâs aug mas labas sahles, jo tai naw gandrifs nemaf flahpekta. Ja nu zitâs ganibas naw, tad rihtôs un wakarôs jadohd spehka (miltumu) bariba, kam dauds flahpekta.

Rahdi sirgi pasaulê,

jeb

sirgu fugas un sirgu audsinaschana.

Sirgs zilwelam ir peestahjees par palihgu, un zilwels nelad to naw noschellojis. Jo kur gan dabuhs ohtru tahdu, kas sawu draugu nefs un welk, no kalna un pret kalnu, lai tas sawas kahjas nelausa?! Zilwels gan ari daschus zitâs lohpus ir isredsejees sew par palihgeem un beedreem, bet pahrakâs par wiseem ir sirgs. Pee skreeschanahs ir eewehrohts, ka sirgs ir mudigaks, nekã wehjsch. Wehjsch skreen 66, bet sirgs 88 Angtu pehdas weenâ sekundê. Tahdã wihsê ar sirgu war noskreet wehju; (sinams — ne ar ifkatru sirgu un ne wisai ilgi). Sirgu skreeschanahs atrohnahs pee Tartareem, Turkeem, Angteem un zitahm tautahm. Warbuht, ka ari Latweeschi eesahks tahdas lustes; masumã to jau mehds dariht. Tapat ari sirga spehks pee wilkschonas un neschanas ir apbrinojams. Kreetnis Angtu sirgs war wilkt kahdas 4000 mahrzinas, un labâs nesejs nefs 2000 mahrzinas. Tik leela nastã pat kameeleem, kas naw wisai leeli, ir par smagu, kaut gan schê kupraineer lohpinu ir tes wisu leelakee neseji.

Ar sirga leelu ahtrumu un stiprumu ir ari saweenota warena sirdiba un drohschiba. Sirgs ir pasaulê weenigais lohps, kas kara trohksni neds behg, neds trako — schaubibai padohdamees.

(Turpmat wehl.)

Latw. Awischnu redaktors: J. Weide.

No zensures atwehlehts. Rihgã, 16. Junijã 1880.

Druckts pee J. W. Steffenhagen un dehla.